

Uvoz dobara u Europsku uniju na primjeru medicinskih maski

Balaž, Martina

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **RRiF College of Financial Management / RRiF Visoka škola za financijski menadžment**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:198:713651>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-27**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Final Examination Papers University of Applied Sciences RRiF - Final Examination Papers and Diploma Papers](#)

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINACIJE

Martina Balaž

ZAVRŠNI RAD

**UVOZ DOBARA U EUROPSKU UNIJU NA PRIMJERU
MEDICINSKIH MASKI**

Zagreb, 2020.

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINACIJE

ZAVRŠNI RAD

**UVOZ DOBARA U EUROPSKU UNIJU NA PRIMJERU
MEDICINSKIH MASKI**

Martina Balaž

Matični broj: 510/17-I

Mentor: Mr. Anja Božina , dipl. oec.

Zagreb, 2020

UVOZ DOBARA U EUROPSKU UNIJU NA PRIMJERU MEDICINSKIH MASKI

SAŽETAK

Tema rada je uvoz medicinskih maski iz Narodne Republike Kine za potrebe Hrvatskog i tržišta Europske unije (EU) u periodu početka globalne pandemije koronavirusa. Kroz rad je, uz pravila i zakonsku regulativu, kronološkim slijedom opisan posao uvoza navedenih proizvoda kroz sve tri faze uvoza sa popratnom dokumentacijom. Kako je roba namijenjena za dva različita tržišta, navodi se provedba dva različita carinska postupka, redovni carinski postupak te carinski postupak 42. Posao uvoza je prikazan kroz praktične primjere društva Lab d.o.o. iz Zagreba prateći aktualne zakone i običaje međunarodnog poslovanja s obzirom na okolnosti i vrijeme uvoza.

Ključne riječi: Uvoz, carinski postupci , međunarodno poslovanje

IMPORT OF GOODS INTO THE EUROPEAN UNION ON THE EXAMPLE OF MEDICAL MASKS

SUMMARY

The topic of the thesis is the import of medical masks from the People's Republic of China for the needs of Croatia and the European Union (EU) market in the period of the beginning of the global coronavirus pandemic. Through the thesis, in addition to the rules and legislation, the import of these products is explained in chronological order, through all three phases of import, with accompanying documentation. As the goods are intended for two different markets, the implementation of two different customs procedures are stated, the regular customs procedure and the customs procedure 42. The business of import is shown through practical examples of the company Lab d.o.o. from Zagreb, following the current laws and customs of international business with regard to the circumstances and time of import.

Key words: Import, customs procedures, international business

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. UVOZ DOBARA NA PODRUČJE EUROPSKE UNIJE	2
2.1. Zaštitni mehanizmi uz primjenu zajedničke trgovinske politike.....	5
2.2. EORI sustav kao temelj za provođenje carinskih postupaka.....	8
3. POSTUPAK UVOZA DOBARA KROZ FAZE	12
3.3. Pripremne radnje uvoza	12
3.3.1. Upit domaćeg kupca uvozniku.....	13
3.3.2. Ponuda inozemnog dobavljača	13
3.3.3. Ponuda otpremnika (špeditera) i dispozicija za izravno zastupanje	16
3.3.4. Izračun cijene pretkalkulacijom	19
3.3.5. Kupoprodajni ugovor	19
3.4. Provedba uvoza.....	21
3.4.1. Nalog za otvaranje akreditiva	21
3.4.2. Uvjeti suradnje uređeni upotrebom Incoterms pariteta.....	23
3.4.3. Carinski postupci	28
3.4.4. Redovni carinski postupak	29
3.4.5. Carinski postupak 42.....	30
3.4.6. Taric - Integrirana tarifa Europske unije.....	32
3.4.7. HRAIS- Nacionalni sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija	33
3.4.8. CMR teretni list.....	35
3.4.9. Jedinstvena carinska deklaracija(JCD)	37
3.4.10. Bankovna garancija špeditera.....	41
3.4.11. Carinski dug	41
3.4.12. Porez na dodanu vrijednost (PDV) pri uvozu	45
3.5. Zaključne radnje uvoza.....	47
4. IZVJEŠTAVANJE U SUSTAV INTRASTAT	50
5. ZAKLJUČAK	54
6. POPIS LITERATURE	56
7. POPIS SLIKA	61

1. UVOD

Vanjska trgovina je gospodarska djelatnost koja predstavlja razmjenu dobara i usluga nacionalnog tržišta sa inozemstvom. S obzirom na ekonomsko–politička ograničenja kojima podliježe, uređena je i regulirana raznim međunarodnim trgovinskim i platnim sporazumima.

Osim plasmana domaćeg proizvoda na globalno tržište te maksimalizacije iskorištenosti nacionalnih kapaciteta proizvodnje, zadatak vanjske trgovine je i razmjena dobara i usluga velike potražnje koje domaće tržište nije u mogućnosti opskrbiti.

Početak ožujka 2020. godine, uslijed globalne pandemije koronavirusa zbog pojačane potrebe za medicinskom zaštitnom opremom te nestašici iste na hrvatskom te europskom tržištu, pojavila se potreba za uvozom.

S obzirom na nepredviđene uvjete tržišta u razdoblju uvoza, poput zatvaranja graničnih prijelaza diljem svijeta, bili su prisutni mnogi objektivni rizici koji su zahtijevali temeljitu analizu i pripremu navedenog poslovnog poduhvata, kako bi se umanjila mogućnost nastupa potencijalnih financijski gubitaka.

Uslijed navedenog, inozemni dobavljači, kako bi otklonili rizike bilo kakvih poremećaja tržišta, zahtijevali su avansne uplate pri narudžbi robe, ne pridržavajući se standardne prakse u međunarodnoj trgovini, poput primjene dokumentiranog akreditiva.

Kupci su također naručenu robu plaćali avansno što je osim sigurne naplate, uvozniku generiralo dodatne rizike zbog potencijalnog kašnjenja isporuke ili potpune nemogućnosti iste.

U odgovoru na izazove koje su donijele nepredviđene okolnosti, za uvoznika je ključna pravovremena procjena rizika i adekvatna primjena zaštitnih mehanizama smanjivanja istih.

Društvu Lab d.o.o. svakako je doprinijelo i dugogodišnje iskustvo, postojeća mreža poslovnih partnera, kao i ažurno praćenje zakonskih propisa. Zahvaljujući navedenom, društvo je u krizi uspjelo odgovoriti potrebama svojih kupaca uvozom predmetne opreme iz Kine.

2. UVOZ DOBARA NA PODRUČJE EUROPSKE UNIJE

Uvoz je svaki ulaz robe preko carinske crte, nad kojom se provodi carinski postupak. Razlikujemo uvoz gotovih proizvoda, uvoz usluga te uvoz poluproizvoda. Pojavljuje se kada potražnja za nekom robom ili uslugom u državi ne odgovara ponudi te države ili kada je cijena neke robe ili usluge povoljnija na inozemnom tržištu.

Svaka država prati odnos uvoza i izvoza na svom teritoriju te prema tome sastavlja svoju pozitivnu ili negativnu vanjskotrgovinsku bilancu. Kako bi regulirala utjecaj uvoza i izvoza na domaću ekonomiju koristi razne mehanizme. Ako nekog proizvoda nedostaje na domaćem tržištu, država može poticati uvoz primjenom nižih uvoznih premija ili financijskih potpora uvoznicima. Ako uvoz negativno djeluje na ekonomiju države, tada pribjegava mehanizmima ograničenja uvoza uvođenjem visokih premija, postavljanjem kvota ili antidampinskih mjera.

Jačanjem globalizacije i snažnijom međunarodnom povezanošću takva se djelovanja nastoje ukloniti dogovorima i sporazumima o liberalizaciji trgovine, kojima bi se smanjile i ograničile zapreke trgovanju.¹

Multilateralni sustav trgovine provodi Svjetska trgovinska organizacija (WTO) sa 164 države članice u kojem EU kao jedinstveni subjekt pregovara u ime svih država članica, pa tako i Hrvatske koja je ulaskom u zajednicu prihvatila europsku praksu te napustila primjenu ranije potpisanih međunarodnih sporazuma. Sporazume o slobodnoj trgovini te gospodarskom partnerstvu, EU sklapa sa svakom zemljom zasebno, kako bi ostvarila povoljnije trgovinske prilike.

Pridržavanje navedenih sporazuma nadziru regionalne, kontinentalne i globalne institucije, kao što su Europska unija, Europska organizacija za slobodnu trgovinu ili Svjetska trgovinska organizacija², koja je u službi zagovornika, ali ne obvezuje na primjenu sporazuma.

¹ Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2020.) URL: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=63545> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)

² Ibid.

Kontrola vanjskotrgovinske razmjene vrši se primjenom carinskog režima te uvođenjem takozvanih kontingenata kojima se ograničuje količina ili vrijednost robe koja se smije uvoziti u zemlju ili izvoziti iz nje.³

Carina je oblik poreza koji naplaćuje država pri prelasku robe preko carinske crte, a pripada skupini neizravnih poreza.⁴ Osim što je bitan izvor državnih prihoda, carinama se utječe i na razvoj pojedinih sektora. Povećanjem cijena uvezene robe nastoji se zaštititi domaća industrija, odnosno poticati gospodarski razvitak.

Osim toga carinska zaštita osigurava provedbu pravila za zdravlje i sigurnost proizvoda na domaćem tržištu, zaštitu okoliša, suzbijanje piratstva i krivotvorenja i dr.

Carine se razvrstavaju prema nekoliko kriterija:

- prema smjeru kretanja robe koja je opterećena carinom razlikuju se uvozne, izvozne i tranzitne carine;
- prema načinu odmjeravanja postoje se ad valorem, specifične i kombinirane carine;
- prema učincima koji se žele postići carine mogu biti fiskalne i zaštitne;
- prema ekonomsko-političkoj namjeri razlikuju se preferencijalne, diferencijalne, prohibitivne, retorzivne, kompenzatorske i antidampinške carine.⁵

U strukturi naplaćenih carinskih prihoda zastupljeni su prihodi od trošarina, posebnih poreza, carina i carinskih pristojba, PDV -a pri uvozu, te ostali prihodi poput novčanih kazni, carinskih pristojbi u gotovom novcu, manipulativni troškovi i slično. ⁶

Carinsko područje odnosno unija čini cjelokupni teritorij Europske unije, omeđen carinskom crtom koja je jednaka graničnoj crti EU, na koji se primjenjuju carinski propisi.

Unutar Carinske unije roba se može kretati slobodno bez carinskog nadzora, a trgovinski promet s trećim zemljama uspostavljen je jedinstvenim carinskim propisima, odnosno Carinskim zakonikom Unije.

³ Andrijanić, I. (2005.) Poslovanje u vanjskoj trgovini, Mikrorad, Zagreb

⁴ Kesner- Škreb M.(2003), Financijska teorija i praksa, 27 (3), 387-389.
Raspoloživo na URL: <http://www.ijf.hr/pojmovnik/carina.htm>

⁵ Ibid

⁶ Ministarstvo financija, Carinska uprava URL: <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/carinska-uprava-146/146> (pristupljeno 15.10.2020.)

Najvažniji carinski propisi su:

- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 302, 19. 10. 1992. str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Carinski zakonik)
- Uredba Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) broj 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 253, 11. 10. 1993. str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba za provedbu Carinskog zakonika)
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1186/09 od 16. studenoga 2009. o uspostavi sustava oslobođenja od carina u Europskoj uniji (SL L 324, 11. 10. 1993. str. 23, u daljnjem tekstu: Uredba o oslobođenjima od plaćanja carine)
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7. 9. 1987., str. 1, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba o tarifi)
- Uredba Vijeća (EEZ) br. 1383/2003 od 22. srpnja 2003. o carinskom postupanju u vezi s robom za koju postoji sumnja da krši određena prava intelektualnog vlasništva i o mjerama koje se poduzimaju protiv robe za koju je utvrđeno da krši spomenuta prava (SL L 196, od 2. 8. 2003., str. 7, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba o provedbi prava intelektualnog vlasništva)
- Uredba Komisije (EZ) br. 1891/2004 od 21. listopada 2004. kojom se utvrđuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EZ-a) broj 1383/2003 o carinskim postupcima u vezi s robom za koju postoji sumnja da krši određena prava intelektualnog vlasništva i o mjerama koje se poduzimaju protiv robe za koju je utvrđeno da krši spomenuta prava (SL L 328, 30. 10. 2004., str. 16, sa svim izmjenama i dopunama; u daljnjem tekstu: Uredba za provedbu Uredbe o provedbi prava intelektualnog vlasništva).

2.1. Zaštitni mehanizmi uz primjenu zajedničke trgovinske politike

Članstvom u EU Hrvatska započinje s primjenom Zajedničke trgovinske politike koja se temelji na jedinstvenim načelima, osobito u odnosu na promjene carinskih stopa, sklapanje carinskih i trgovinskih sporazuma o trgovini robom i uslugama te komercijalne aspekte intelektualnog vlasništva, izravna strana ulaganja i postizanje ujednačenosti mjera liberalizacije, izvoznu politiku i mjere za zaštitu trgovine poput onih koje se poduzimaju u slučaju dumpinga ili subvencija.⁷

Tarifnim suspenzijama, odnosno kvotama, omogućava se primjena niže stope carine za nabavu sirovine i poluproizvoda kojih nema dovoljno na domaćem tržištu. EU omogućava svakom proizvođaču postupak pokretanja ovog postupka ako ostvaruje uvjete za isto.

Jednom odobrena tarifna suspenzija ili kvota odnosi se na sve zemlje članice, a ne samo na zemlju koja je pokrenula postupak i bilo koji gospodarski subjekt koji se bavi proizvodnjom u bilo kojoj zemlji članici ima pravo na nju.⁸

Posebne odredbe koje se odnose na autonomne tarifne suspenzije i kvote propisane su:

- Uputom Komisije (2011/C363/02) o autonomnim tarifnim suspenzijama i kvotama
- Uredbom Vijeća (EC) br. 2015/2449 od 14. prosinca 2015. o suspenziji autonomnih carina zajedničke carinske tarife za određene poljoprivredne i industrijske proizvode s primjenom od 1. siječnja 2016.
- Uredbom Vijeća (EC) br. 2015/2448 od 14. prosinca 2015 o otvaranju autonomnih carinskih kvota Unije za određene poljoprivredne i industrijske proizvode i upravljanju njima s primjenom od 1. siječnja 2016.
- Liste proizvoda za koje su odobrene kvote i suspenzije s primjenom od 1. siječnja 2016. godine navedene su u prilogima gore navedenih uredbi. ⁹

⁷ Ministarstvo financija, Carinska uprava, Zajednička trgovinska politika URL: <https://carina.gov.hr/propisi-i-sporazumi/carinska-tarifa-vrijednost-i-podrijetlo/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgovinska-politika/3812> (pristupljeno 15.10.2020.)

⁸ Ministarstvo financija, Carinska uprava, Autonomne tarifne suspenzije i kvote URL : <https://carina.gov.hr/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgovinska-politika/informacije-o-mjerama-3816/autonomne-tarifne-suspenzije-i-kvot-3817/3817> (pristupljeno 15.10.2020.)

⁹ Ibid

Antidampinške i kompenzacijske mjere predstavljaju jedan od osnovnih mehanizama trgovinske politike Europske unije. Donose se u cilju zaštite EU tržišta i domaćih proizvođača od dampinškog ili subvencioniranog uvoza robe iz trećih zemalja. Primjenjuju se kao dodatno davanje uz redovnu carinu, čak i u slučaju primjene preferencijalnih mjera i uglavnom su značajno više od redovnih carina.¹⁰

Na uvoz robe iz trećih zemalja u EU naplaćuje se carinska pristojba koju EU članice nemaju pravo samostalno urediti. Države članice dužne su primjenjivati Zajedničku carinsku tarifu sukladno članku 20. Uredbe Vijeća (EEZ) 2913/92 o uspostavi Carinskog zakonika Zajednice.

Zajednička carinska tarifa sastoji se od:

- a) Kombinirane nomenklature, Kombinirana nomenklatura Europske unije bazirana je na Međunarodnoj konvenciji o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojevanog označavanja (Harmoniziranom sustavu) te uključuje daljnje podjele zbog carinskih, trgovinskih i statističkih potreba EU. Naziv „Kombinirana nomenklatura“ potiče od toga što je nastala kombinacijom bivše carinske (Common customs tariff) i statističke trgovinske (Nimex) nomenklature EU. U Europskoj je uniji u primjeni od 1988. godine.
- b) bilo koje druge nomenklature koja se u potpunosti ili djelomično bazira na KN ili uvodi daljnju podjelu KN-a zbog potrebe provedbe tarifnih mjera Zajednice u specifičnim područjima u trgovini robom,
- c) stopa carine i drugih elementa davanja koje se primjenjuje na robu obuhvaćenu KN-om:
 - carinske stope
 - uvozna davanja obuhvaćena zajedničkom poljoprivrednom politikom i specifičnim odredbama koje se odnose na prerađene poljoprivredne proizvode,
- d) preferencijalnih tarifnih mjera sadržanih u ugovorima koje je Zajednica sklopila s pojedinim zemljama ili grupama zemalja, temeljem kojih se osigurava preferencijalni tarifni tretman,

¹⁰ Ministarstvo financija, Carinska uprava, antidampinške / kompenzacijske carine <https://carina.gov.hr/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgo> URL: [vinska-politika/informacije-o-mjerama-3816/antidampinske-kompenzacijske-carine/3818](https://carina.gov.hr/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgo) (pristupljeno 15.10.2020.)

- e) preferencijalnih tarifnih mjera uvedenih jednostrano od Zajednice u odnosu na određene zemlje, grupe zemalja ili teritorije,
- f) autonomnih suspenzija kojima se snižavaju ili ukidaju carine za određenu robu,
- g) drugih tarifnih mjera koje se temelje na zakonodavstvu Zajednice (na primjer, antidampinške i kompenzacijske carine, zaštitne carine, dodatne carine).¹¹

¹¹ Ministarstvo financija, Carinska uprava, ZAJEDNIČKA CARINSKA TARIFA EU

URL: https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1368.pdf (pristupljeno 17.10.2020.)

2.2. EORI sustav kao temelj za provođenje carinskih postupaka

EORI sustav (engl. Economic Operators Registration And Identification System) je jedinstveni identifikacijski sustav koji se koristi za identifikaciju gospodarskih subjekata i drugih osoba u aktivnostima na koje se primjenjuju carinski propisi. EORI broj dodjeljuju nadležna carinska tijela i jedinstven je u Europskoj uniji.

Uspostavljen je s radi provođenja sigurnosnih mjera identificiranjem uključenih osoba pomoću jedinstvenog broja za svakoga pojedinca u EU.

Sve pravne osobe, fizičke osobe, obrtnici ili udruženja koje namjeravaju obavljati djelatnosti uvoza, izvoza, provoza i sl. dužni su posjedovati EORI broj koje se dodjeljuje podnošenjem Zahtjeva za dodjelu EORI broja. Zahtjev je potrebno podnijeti par dana prije navedene aktivnosti. Osoba koja podnosi zahtjev ako je evidentirana u OIB registru nije dužna priložiti identifikacijske isprave. Osobe koje nisu evidentirane u OIB registru te fizičke osobe koje podnose zahtjev putem e-maila ipak su to dužne učiniti.

Zahtjev se podnosi u kod mjesno nadležne carinarnice i može se podnijeti osobno ili putem pošte. Dodijeljeni broj upisuje se u Potvrdu o EORI broju. Navedena potvrda je vjerodostojna javna isprava u pisanom obliku koja nema rok važenja. Besplatno je izdaje Ministarstvo financija, Carinska uprava, a gospodarski subjekt ju je dužan čuvati.

Gospodarski subjekti iz zemalja koje nisu članice EU, odnosno trećih zemalja, također se mogu registrirati kako bi dobili EORI broj u bilo kojoj državi članici EU kod za to nadležnih tijela. Valjanost EORI broja provjerava se na mrežnoj stranici Europske komisije.

Slika 3: Potvrda o EORI broju

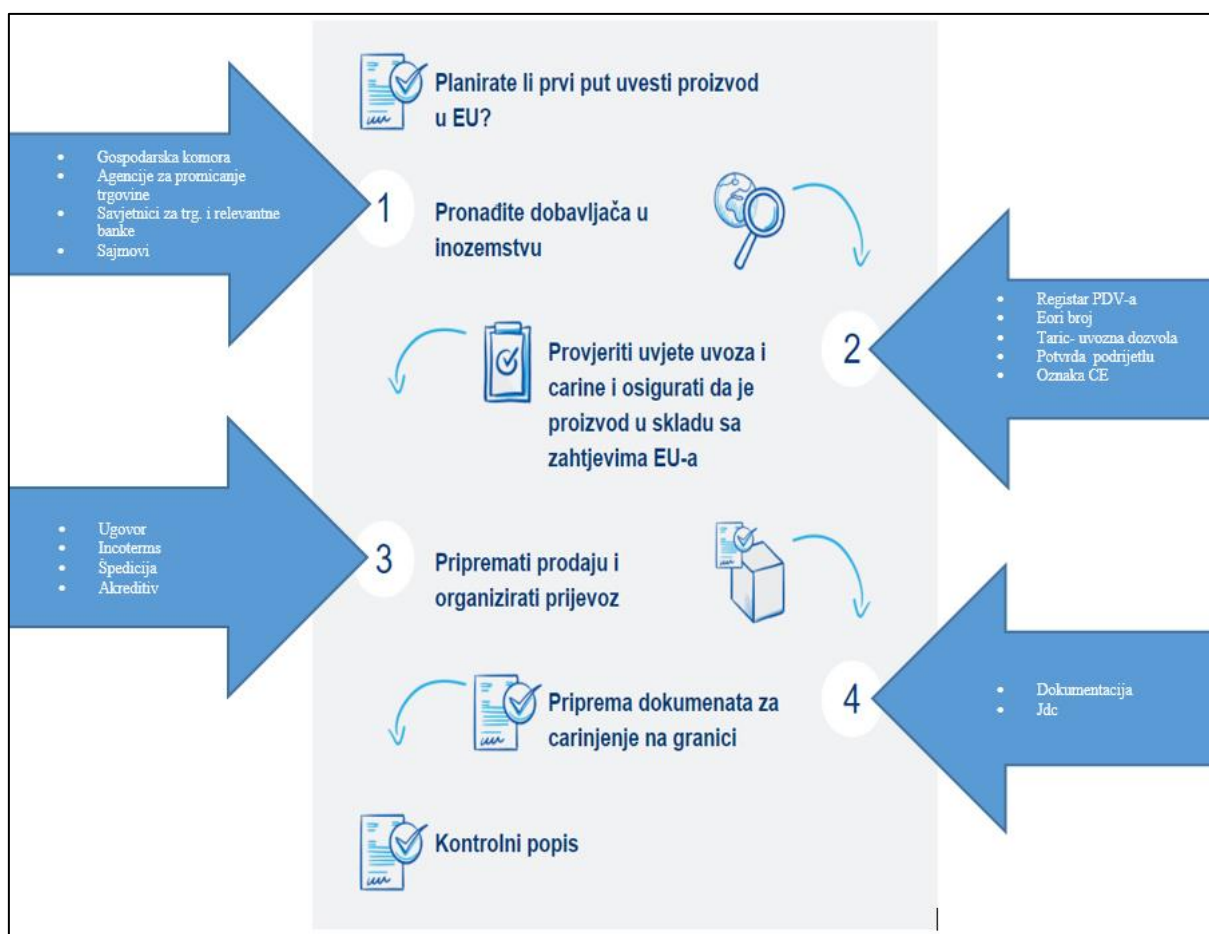
	
REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO FINANCIJA CARINŠKA UPRAVA SREDIŠNJI URED/CARINARNICA _____ KLASA: URBROJ:	
Na temelju članka 12. Pravilnika o EORI broju izdaje se	
POTVRDA O EORI BROJU (EORI CERTIFICATE)	
EORI BROJ (EORI NUMBER)	<input type="text"/>
PREZIME I IME / NAZIV (NAME)	<input type="text"/>
ADRESA (ADDRESS)	<input type="text"/>
DATUM IZDAVANJA (DATE OF ISSUE)	<input type="text"/>
IZDAJE (ISSUING AUTHORITY)	Ministarstvo financija, Carinska uprava

Izvor: Pravilnik o EORI broju (NN br. 104/17)

3. POSTUPAK UVOZA DOBARA KROZ FAZE

Postupak uvoza kompleksan je posao te se provodi se kroz tri faze. Fazu pripremnih radnji, fazu operativne provedbe i fazu zaključnih radnji posla uvoza robe. Svaka od navedenih faza sastoji se od niza zadataka koje je potrebno izvršiti kronološkim slijedom kako bi posao uvoza tekao bez poteškoća. Također je važno poznavati poslovne procese, zakonske propise te kulturu svih sudionika.

Slika 4: Vodič za uvoz robe

Izvor: Vodič za uvoz robe URL: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/hr/content/vodic-za-uvoz-robe> (pristupljeno 20.11.2020.)

3.3. Pripremne radnje uvoza

Pripremne radnje uvoza protežu se od upita domaćeg kupca pa sve do sklapanja kupoprodajnog ugovora, prema hodogramu u nastavku:

1. Upit domaćeg kupca uvozniku Upiti uvoznika inozemnog dobavljačima

2. Ponude inozemnog dobavljača
3. Upit uvoznika otpremniku(špediteru)
4. Ponuda otpremnika uvozniku
5. Pretkalkulacija
6. Kupoprodajni ugovor

3.3.1. *Upit domaćeg kupca uvozniku*

Pripremne radnje uvoza započinju poslovnim pismom u kojem kupac traži najpovoljnijeg uvoznika za točno određenu robu, te dodate informacije u vezi s istom, poput specifikacije, cijene, raspoloživosti i sl.

Kako je u ožujku 2020. godine proglašena globalna pandemija korona virusa društvo Lab d.o.o. zaprimilo je mnoštvo upita za medicinsko-kirurške maske te respiratorne maske N95, kojih je u tom trenutku nedostajalo na tržištu. Zainteresirani su bile razne kompanije, privatne poliklinike te neke od općih bolnica u RH. Opće bolnice, s obzirom da nisu uzimale količine u vrijednosti većoj od 75.000 kn, nisu bile obvezne provoditi javne natječaje pa u skladu s tim društvo nije moralo provoditi natječajnu proceduru. Kako društvo ima zastupništvo te posluje i na teritoriju Njemačke, prispjelo je mnogo upita od raznih kompanija iz navedene države članice.

3.3.2. *Ponuda inozemnog dobavljača*

Nakon saznanja o potrebama kupaca uvoznik se pismenim putem obraća inozemnim dobavljačima sa točno specificiranim zahtjevima o robi. Dobavljači na upit odgovaraju neobvezujućom ponudom kojom uvozniku dostavlja tražene informacije.

U konkretnom primjeru uvoznik je putem elektroničke pošte zatražio ponude od nekoliko inozemnih dobavljača. Nakon prispjelih ponuda napravljena je prva selekcija te su započeli pregovori sa dva različita inozemna dobavljača iz Kine. Najveći je izazov predstavljala isporuka, odnosno mogućnost i brzina iste s obzirom zatvaranje graničnih prijelaza diljem svijeta. Uz isporuku je također bio prisutan rizik potencijalnih poteškoća s certifikatima za medicinske maske, koje je zakonodavstvo Kine u tom periodu mijenjalo u više navrata te je uslijed toga mnogim hrvatskim uvoznicima roba pri formalnostima izvoza bila zadržana u carinarnicama Kine. Po završetku pregovora i dogovora o suradnji pristigla je konačna ponuda, odnosno proforma invoice sa certifikatima i specifikacijama robe u prilogu. Nakon

toga su uslijedili upiti uvoznika špediteru o transportnim i ostalim troškovima za uvoz predmetne robe.

Slika 5: Medicinska maska- pakiranje

Izvor: Autor

Slika 6: Medicinska maska

Solution B

Front side (No printed word)
Texture: PE Flim

Back side
Texture: Medical dialysis paper

Izvor: Autor

Slika 7: Certifikat medicinske maske

EC Declaration of Conformity

<i>Manufacturer:</i>	<i>whose single Authorized EU-Representative:</i>
Qingdao Co., Ltd Two/Three/four, No. 1 Jinye Road, High-tech Industrial Development Zone, Qingdao, Shandong, China Yuqiang Li Tel: 0532-58717 E-mail: : qianqian@12.com	Lebenswelt GmbH Kochs 1, 47877, Willich, Germany DIMDI: DE/0000047 Lin Sun Tel: 0049- 17156057 E-mail: info.m@luislw.de

We, the manufacturer, herewith declare that the products
Medical Mask
Stereoscopic Type
meet the provisions of Directive 93/42/EEC which apply to them.

The medical device has been assigned to class I according to Annex IX of the Directive 93/42/EEC. It bears the mark

CE

following the procedure relating to the EC Declaration of Conformity set out in Annex VII of Directive 93/42/EEC.

This Declaration of Conformity covers all medical devices as specified in the product list belonging to this declaration.

The above mentioned declaration of conformity is exclusively under the responsibility of

Qingdao Co., Ltd
Two/Three/four, No. 1 Jinye Road, High-tech Industrial Development Zone, Qingdao,
Shandong, China

Qing 2020. 5. 9
Place, date

CEO *Y. Qiang Li*
Legally binding signature, Function

EC Declaration of Conformity

Page 1/1

Izvor: Autor

3.3.3. Ponuda otpremnika (špeditera) i dispozicija za izravno zastupanje

Špediter je gospodarstvenik, pravna ili fizička osoba koja se isključivo i u obliku stalnog zanimanja bavi organizacijom otpreme, dopreme i provoza robe svojih nalagodavatelja

pomoću prijevoznika, te drugim poslovima koji su u vezi s otpremom, dopremom i provozom robe.¹²

Zadužen za prijevozni pothvat, špediter koordinira međudjelovanje svih sudionika međunarodne trgovine od pošiljatelja do primatelja, uključujući prijevoznika, osiguravatelja, luke, robne terminale, carinu i dr. Osim same tehnike međunarodne trgovine, špediter mora biti upoznat sa zakonima i svim propisima, vezanima uz njegovu djelatnost, zemalja kroz koje roba prolazi. Jedan od osnovnih zadataka špeditera je smanjenje prijevoznih troškova.

Kako bi špediter napravio adekvatnu ponudu potrebne su mu informacije o vrsti robe, količini, ponuđenom paritetu isporuke kao i informacije o zahtjevima uvoznika.

Prihvatom ponude uvoznik špediteru podnosi uvoznu dispoziciju, odnosno nalog za dopremu i carinjenje robe, a potvrdom primitka dispozicije formalno je sklopljen špediterski ugovor.

U konkretnom slučaju radi se o dvije pošiljke medicinskih maski od istog dobavljača.

Ponude špeditera sadrže sljedeće poslove:

- prijevoza robe na stranim relacijama
- carinsko posredovanje pri carinskom postupku 42
- skladišne troškove – skladištenje robe prije otpreme u Njemačku
- izdavanje uvozne bankovne garancije - za pokriće carinskog duga
- carinsko posredovanje pri redovnom carinskom postupku
- bankovnu garanciju
- sanitarni pregled robe
- skladišne troškove

¹² Wikipedia URL: <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0pedicija> (pristupljeno 07.11.2020.)

Slika 8: Dispozicija za izravno zastupanje u uvozu

UVOZNIK: 12345678910 Lab d.o.o., Zagrebačka 19M, Zagreb
OIB, naziv / mjesto

odgovorna osoba, OIB, telefon, fax, e-mail

**Dispozicija
za izravno zastupanje u uvozu br. 7/20**

1. Broj ugovora ili narudžbe i datum: _____

2. Prodavatelj: QINGDAO I CO., LTD., qingdao, No.1 Changan Road, North 2nd floor, shibe
točan naziv / adresa

3. Primatelj: Lab d.o.o., Zagrebačka 19M, Zagreb
točan naziv / adresa, telefon, fax, odgovorna osoba

4. Vrijednost robe iz računa / ugovora: 568750,00 USD

5. Paritet prema INCOTERMS-u: EXW qingdao

6. Trgovački naziv robe na stranom i hrvatskom jeziku (vrsta i kakvoća) i tarifni broj iz Carinske tarife:
6307909810-ZAŠTITNE MASKE

7. Količina robe: u jedinici mjere: _____ brutto težina: 2682,00 kg
 broj koleta i vrsta: 250 obujam/dimenzija: _____

8. Mjesto carinjenja: RGP ZRAČNA LUKA ZAGREB

9. Vrsta transporta: Zračni prijevoz
cestralni, željeznički, zračni pomorski, kombinirani, zbirni, pošta

10. Roba osigurana (ne/da): _____ Relacija: _____ Rizik: _____
 osigurana vrijednost: _____ osiguravatelj i broj police: _____

11. Datum i mjesto preuzimanja robe: _____

12. Pravilo za utvrđivanje carinske vrijednosti: CZZ i CT
Da li se koristi i/ili dodatni postupci i da li postoji opravdanje za koja gleda razmatranje robu

13. Zemlja podrijetla: Kina Zemlja uvoza: Kina Zemlja plaćanja: Kina

14. Carinske olakšice (oslobodjenja, preferencijali...): _____

15. Vrsta carinskog postupka / namjena uvoza: Postupak 42

16. Broj i datum nadzorne knjige: _____

17. Carinska garancija (izdavatelj i broj): 30006 - 11002/2018/0153/2/HR14205461645

18. Za pomorsku otpremu: Ukrcavatelj: _____ Luka ukrc: _____ Odredišna luka: _____

19. Dodatne upute: _____

20. Carinske i ostale pristojbe plaća: _____
OIB, naziv / adresa, broj račun

U smislu članka 18. stavka 1. Carinskog zakonika Unije, ova dispozicija je ujedno punomoć za **IZRAVNO ZASTUPANJE** kojom otpremnik:
Podaci o ovlaštenom carinskom otpremniku, OIB, naziv / adresa

djeluje u ime i za račun druge osobe. Opunomoćenik je ovlašten za poduzimanje svih radnji u postupku koji vodi Carinska uprava. U odnosu na carinske deklaracije, uvoznik je odgovoran za plaćanje carinskog duga koji proizlazi iz carinske deklaracije.

PRILOZI: račun prodavatelja broj: HLR20-033-06/14.07.2020. Potpis i žig odgovorne osobe:
 prijevozni dokumenti: _____
 EUR: _____
 ostalo: _____

Izvor: Autor

3.3.4. Izračun cijene pretkalkulacijom

Sljedeći korak u pripremnim radnjama uvoza je pretkalkulacija. Pretkalkulacija služi za utvrđivanje konačne nabavne cijene uvezene robe. Izrađuje se na temelju prikupljenih cijena, svih troškova i tečajeva prije ulaska u inozemni posao te je ključni element za donošenje poslovne odluke o prihvaćanju i izvršenju određenog posla. Njome se radi procjena prihvatljivosti uvjeta ponuđenih od strane inozemnog dobavljača.

3.3.5. Kupoprodajni ugovor

Prihvatom ponude najpovoljnijeg inozemnog dobavljača sklapa kupoprodajni ugovor. U slučaju navedenog primjera to nije učinjeno nego je u službi kupoprodajnog ugovora prihvaćena proforma faktura (proforma invoice). Proforma faktura je u pravilu ponuda i sadrži sve elemente obične fakture s razlikom u tome što ako je primatelj prihvati do roka njenog dospijeca tada preuzima funkciju kupoprodajnog ugovora. Služi potencijalnom kupcu za izradu pretkalkulacije i procjenu prihvatljivosti ponuđenih uvjeta od strane prodavača.¹³

Uz sve elemente obične fakture (računa), poput cijene te načina i roka plaćanja, proforma faktura sadrži i mjesto ugovorenog ukrcanja i iskrcanja, Incoterms paritet, osiguranje, pregled robe i sve ostale potrebne stavke koje su predmet pregovora. Kako se u primjerima uvoza medicinskih maski radilo o dvije različite pošiljke, zaprimljene su dvije različite proforma fakture sa različitim uvjetima suradnje.

Nakon prihvata proforma fakture inozemnog dobavljača poslana su ponude zainteresiranim kupcima nakon čega su uslijedile narudžbe.

¹³ 14. PREDAVANJE, https://www.vup.hr/_Data/Files/1306069494969.pdf

Slika 9: Proforma Invoice

PROFORMA INVOICE

DATE: MAY.07.2020
REF. NO.: 20-033-06

THE SELLER (卖方) QINGDAO CO.,LTD
NO.1 CHANGAN ROAD,NORTH 2ND FLOOR, SHIBEI DISTRICT
QINGDAO, SHANDONG PROVINCE ,CHINA

SHIP MODE:BY AIR

THE BUYER (买方) LAB D.O.O
Zagrebačka 19M, Zagreb, Croatia
WAT No: 12345678910

WE HEREBY CONFIRM THAT WE SELL YOU THE FOLLOWING GOODS ON TERMS AND CONDITIONS AS SPECIFIED BELOW:

COMMODITY NAME	PACKING	QUANTITY	UNIT PRICE	AMOUNT
	(CTNS)	(PCS)	(FOB/USD)	(USD)
Muiton Medical Mask	250	250,000	US\$2.2750	US\$568,750.00
TOTAL	250	250,000		US\$568,750.00

1、 PAYMENT: First 50% at order, remaining 50% payable immediately upon receipt of carrier and manufacturer pick-up confirmation. The remaining 50% should be received by the Seller no later than 96 hours after the issuance of the pick-up confirmation.

2、 PORT OF LOADING : CHINA PORT

3、 PORT OF DESTINATION : ZAGREB PORT

4、 PACKING : 1000 PCS PER MASTER CTN

5、 BENEFICIARY : QINGDAO CO.,LTD.

USD ACCOUNT NUMBER:
BANK SWIFT CODE: |
BENEFICIARY BANK :BANK OF CHINA QING DAO SHI NAN SUB-BRANCH
BANK ADDRESS : NO.68 ZHONGSHAN ROAD,QINGDAO ,SHANDONG RROVINCE

Additional conditions
1)B/L, INVOICE, PACKING LIST
2)TRANS SHIPMENT IS ALLOWED
3)PARTIAL SHIPMENT IS ALLOWED

SELLER (卖方) BUYER (买方)

Izvor: Autor

3.4. Provedba uvoza

Provedba je tzv. operativna faza uvoza koja nakon sklapanja kupoprodajnog ugovora započinje nalogom za otvaranje akreditiva, a završava puštanjem robe u slobodan promet.

Hodogram provedbe uvoza je sljedeći:

1. Nalog za otvaranje akreditiva
2. Dispozicija špediteru i potvrda primitka dispozicije
3. Postupanje prema ugovorenom paritetu
4. Prelazak robe preko carinske crte i postupak carinjenja
5. Uvozna carinska deklaracija(UCD)
6. Carinski dug
7. Puštanje robe u promet

3.4.1. Nalog za otvaranje akreditiva

Faza provedbe uvoza započinje nalogom uvoznika za otvaranje neopozivog dokumentarnog akreditiva u korist ino dobavljača.

Dokumentarni akreditiv je bankarski instrument međunarodnog plaćanja kojim nalogodavac (kupac) stavlja putem banke korisniku (prodavatelju) na raspolaganje određeni novčani iznos naplativ po ispunjenju određenih uvjeta.¹⁴

Njegova svrha je osigurati realizaciju ugovorenog posla na način da kupcu daje sigurnost raspolaganja robom koju je ugovorio, a prodavatelju sigurnost naplate.

Akreditiv funkcionira na način da nalogodavac, odnosno kupac dobara podnosi nalog za otvaranje akreditiva kod akreditivne, odnosno svoje banke, na koji polaže sredstva u korist prodavatelja. Banka zatim dostavlja informacije o akreditivu te njegovoj visini akvizirajućoj banci, odnosno banci prodavatelja koja o tome informira prodavača. Prodavač je nakon toga dužan akvizirajućoj banci dostaviti akreditivne dokumente.

To su sljedeći dokumenti:

- trgovački račun ili faktura u određenome broju primjeraka;

¹⁴ Moj bankar URL: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Akreditivni-dokumenti> (pristupljeno 07.11.2020.)

- transportni dokument, odnosno dokaz o stvarnoj otpremi robe prodavatelja kupcu koji ovisi o prijevoznom sredstvu (npr. duplikat željezničkog, cestovnog ili zračnog tovarnog lista sa žigom otpremne stanice ili zračne kompanije)
- međunarodna polica osiguranja robe u transportu prenesena na kupca (ili ako sam kupac plaća osiguranje te sam osigurava robu. potvrđeni brzojav na dan utovara sa svim relevantnim podacima) kako bi kupac sam izvršio osiguranje. ¹⁵

Nakon dostave akreditivnih dokumenata akvizirajuća banka vrši isplatu akreditivnog iznosa prodavaču te primljenu dokumentaciju dostavlja banci kupca, nakon čega banka kupca isplaćuje akreditivni iznos akvizirajućoj banci.

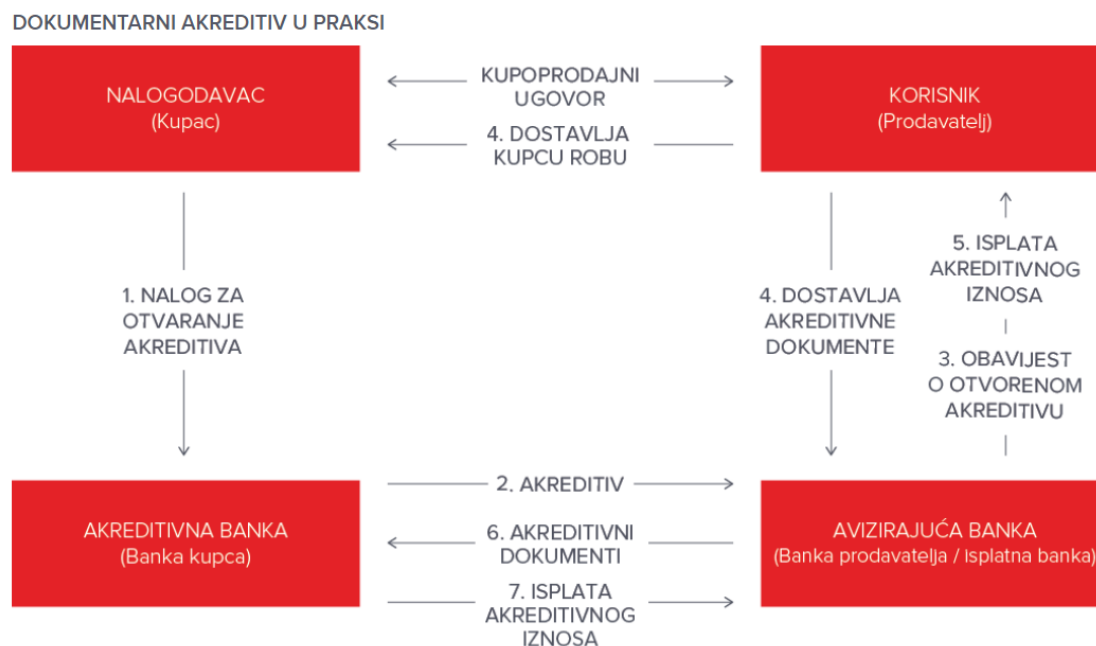
Kako kupovina deviza za plaćanje inozemnog dobavljača ne bi bila nepotrebno skupa i neisplativa, svaka poslovna banka ima odjel prodaje proizvoda riznice gdje uvoznik za veće transakcije može zatražiti povoljniji tečaj.

U konkretnim primjerima uvoza medicinskih maski, na inzistiranje inozemnog dobavljača, nije otvaran akreditiv već je u jednom primjeru plaćanje bilo u cijelosti avansno a u drugom 50% avans, a 50% 96 sati nakon preuzimanja robe.

U obzirom na navedeno, sa kupcima je također ugovoreno avansno plaćanje te je uplata zaprimljena odmah po narudžbi.

¹⁵ Moj bankar URL: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Akreditivni-dokumenti> (pristupljeno 07.11.2020.)

Slika 10: Dokumentirani akreditiv

Izvor: HBOR URL: <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/akreditivi/> (pristupljeno 23.10.2020.)

3.4.2. *Uvjeti suradnje uređeni upotrebom Incoterms pariteta*

U vanjskoj trgovini nezaobilazna su Incoterms pravila i termini koji se bave odnosom između kupca i prodavatelja. A najznačajniji su pariteti isporuke kojima se odlučuje kada odgovornost i rizici u prodaji robe prelaze sa prodavatelja na kupca.

Incoterms(International Commercial Terms) donosi Međunarodna trgovačka komora(International Chamber of Commerce – ICC) kao dobrovoljna pravila kojima se reguliraju odnosi sudionika u vanjskoj trgovini. Navedena pravila prvi put su bila izrađena 1936. godine od strane ICC-a kako bi se pomoglo trgovcima u izbjegavanju mogućih nesporazuma prilikom utvrđivanja troškova, rizika, te odgovornosti kupca i prodavatelja u postupku isporuke robe. Danas su ta pravila u širokoj su primjeni u međunarodnoj trgovačkoj praksi i postaju nezaobilazna sastavnica kupoprodajnih ugovora gdje dogovor stranaka o korištenju određenih Incoterms pravila utječe na obveze kupca i prodavatelja.¹⁶

¹⁶ RRiF Visoka škola za financijski menadžment., Nastavni materijali, Vanjskotrgovinsko poslovanje INCOTERMS 2020 Travanj, 2020.

ICC je kroz godine u više navrata revidirala izdanja Incoterms, a zadnja objava je bila 2019. sa stupanjem na snagu 1. siječnja 2020. godine.

Incoterms pravila definiraju odgovornosti prodavatelja i kupaca prilikom isporuke robe, pri čemu pomažu u izbjegavanju skupih nesporazuma prilikom trgovanja u inozemstvu. Incoterms pravila odobrena su od strane Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno pravo trgovine i dostupna su na više od 30 jezika i razvrstana su u 4 kategorije:

Kategorija E – prodavatelj stavlja robu na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama i ima najniži stupanj odgovornosti za robu

Kategorija F – prodavatelj dostavlja robu do mjesta kojeg određuje kupac

Kategorija C – prodavatelj ugovara prijevoz robe, ali ne preuzima rizik od propasti ili slučajnog oštećenja nakon što je roba isporučena i poslana

Kategorija D – ako je ugovoren paritet isporuke iz kategorije D prodavatelj ima najviši stupanj odgovornosti te snosi sve troškove i rizike isporuke robe kupcu na mjestu krajnjeg odredišta.¹⁷

Pariteti isporuke robe dijele se temelju vrste transporta, i to:

Incoterms pariteti koji se primjenjuju za sve vrste transporta:

EXW - franko tvornica, kupac preuzima robu i odgovornost u tvornici prodavatelja, prodavatelj ne snosi nikakve ostale troškove

FCA - franko prijevoznik uz naznačeno mjesto, prodavatelj predaje izvozno ocarinjenu robu u ruke prijevoznika kojeg odabire kupac

CPT - vozarina plaćena do uz naznačeno mjesto, prodavatelj plaća sve troškove prijevoza do naznačenog mjesta, a rizik prenosi predavanjem robe prvom prijevozniku

¹⁷ Ibid

CIP - vozarina i osiguranje plaćeni do naznačenog mjesta, prodavatelj snosi sve troškove, uključujući i osiguranje do naznačenog mjesta, a rizik prenosi predavanjem robe prijevozniku.

DAT - isporučeno terminal, prodavatelj snosi trošak transporta do naznačenog terminala u luci ili mjestu odredišta, mora iskrcati robu te snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena uključujući izvozne carinske formalnosti i tranzit kroz treću zemlju. Kupac mora preuzeti robu, te snosi rizik i trošak nakon što je roba isporučena uključujući uvozne formalnosti, carinu, porez i ostale troškove nakon uvoza.

DAP - isporučeno na mjestu uz navedeno mjesto, prodavatelj stavlja robu na raspolaganje kupcu na dolaznom prijevoznom sredstvu pripremljeno za iskrcaj, snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena uključujući izvozne carinske formalnosti i tranzit kroz treću zemlju. Kupac mora preuzeti robu te snosi rizik i trošak nakon što je roba isporučena uključujući iskrcaj, uvozne formalnosti, carinu, porez i ostale troškove nakon uvoza.

DDP - isporučeno ocarinjeno uz naznaku mjesta, prodavatelj snosi sve troškove transporta i sav rizik do dostave i carinjenja robe

Incoterms pariteti koji se primjenjuju samo u morskoj i unutarnjoj plovidbi:

FAS - franko uz bok broda uz naznaku luke, prodavatelj mora dovesti robu pored broda, spremnu za utovar u dogovorenoj luci te ima obvezu izvozno ocariniti robu

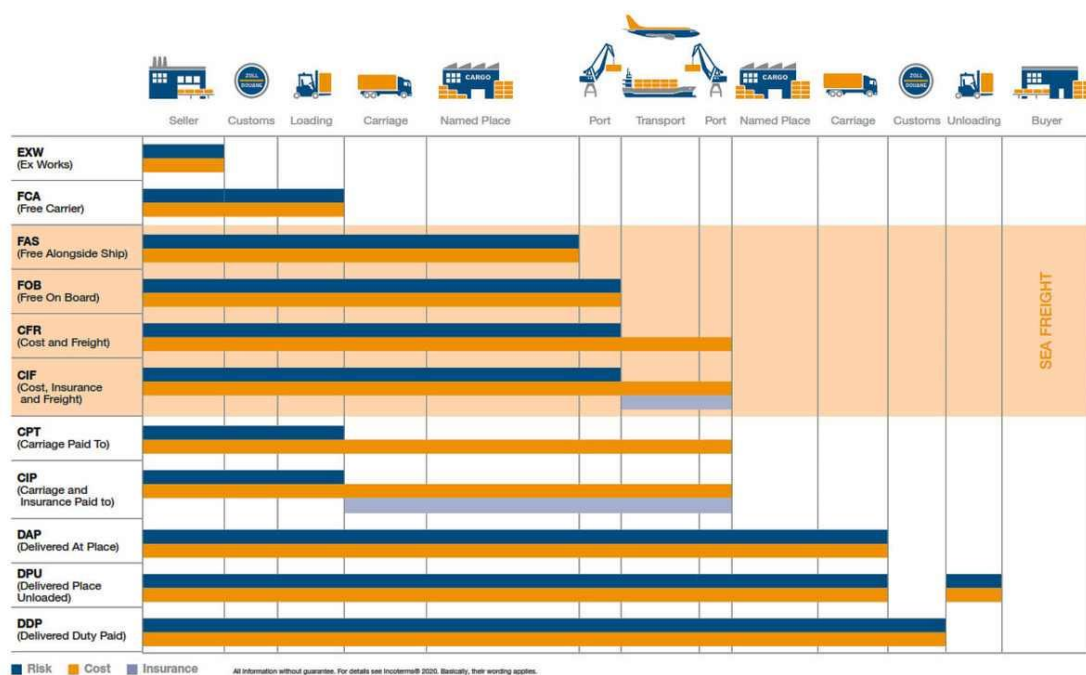
FOB - franko utovareno na brod uz naznaku luke, prodavatelj ispunjava svoju obvezu isporuke kada izvozno ocarinjenu robu isporuči preko ograde broda u imenovanoj luci, od tog trenutka sve troškove i rizike snosi kupac

CFR - cijena s vozarinom uz naznaku luke, prodavatelj plaća troškove transporta do naznačene odredišne luke, troškove osiguranja snosi kupac. Rizik prelazi na kupca u trenutku prelaska ograde broda u luci otpreme.

CIF - cijena sa osiguranjem i vozarinom uz naznaku luke, ovaj paritet je isti kao i CFR uz dodatni uvjet da prodavatelj snosi i troškove osiguranja do određene luke.¹⁸

Prema Andrijaniću (2005.) osnovna svrha i cilj Incotermsa je osigurati prodavateljima (izvoznicima) i kupcima (uvoznicima) u trenutku sklapanja kupoprodajnog ugovora primjereno reguliranje pravnih i ekonomskih odnosa kako bi tijekom nastanka svojih obaveza, prava i odgovornosti potpuno isključili nesporazume, pogrešno tumačenje odredaba kupoprodajnog ugovora, a time i štetne posljedice.

Slika 11: Incoterms

Izvor: Rada.hr URL: <https://rada.hr/incoterms-2020/Slika>: Rada.hr: <https://rada.hr/incoterms-2020/> (pristupljeno 23.10.2020.)

Pri sklapanju kupoprodajnog ugovora za jednu pošiljku je ugovoren paritet CIF Zagreb, a za drugu EXW Qingdao.

Paritet CIF (Cost, Insurance and Freight), u prijevodu trošak, osiguranje i vozarina – ugovorena određena luka, znači da prodavatelj obvezu isporuke robe, ispunjava u ukrcajnoj luci. Prodavatelj je isporučio robu kupcu kada je roba ukrcana na brod. Tada s prodavatelja na kupca prelazi i rizik za slučajnu propast ili oštećenje robe. Prodavateljeva je dužnost

¹⁸ Eurostar, Incoterms pariteti URL: <https://www.eurostar.hr/incoterms-pariteti-spedicija-rijeka-intrastat-carinjenje/> (pristupljeno 08.11.2020.)

također sklopiti ugovor o prijevozu robe do određene luke kao i ugovor o osiguranju robe za vrijeme toga prijevoza. Prodavatelj je dužan pribaviti i predati kupcu uobičajenu prijevoznu ispravu do određene luke (Bill of Lading), kao i prenosivu pomorsku policu osiguranja (Marine Cargo Policy). CIF-vrijednost robe znači vrijednost robe u polaznom mjestu (Cost), cijenu vozarine (Freight) i cijenu osiguranja (Insurance). Ta tri elementa ukupno čine kupoprodajnu cijenu robe.

Specifičnost je ovog termina što osiguranje robe za vrijeme prijevoza sklapa prodavatelj, premda on nema interes za takvo osiguranje s obzirom na to da ukrcajem robe na brod u ukrcajnoj luci rizik prelazi na kupca. Sklapanjem ugovora o osiguranju prodavatelj ne zaštićuje svoj interes nego interes kupca. Prodavatelj time samo ispunjava svoju ugovornu obvezu predviđenu ugovorenim terminom (CIF). Da bi kupac mogao od osiguratelja potraživati naknadu štete, potrebno je da prodavatelj prenese na kupca svoja prava iz pomorske police osiguranja. Prijenos prava se obavlja prijenosom police osiguranja. Uz ovaj termin uvijek se navodi određena luka, a ukrcajna samo ako se tako posebno ugovori¹⁹.

U periodu kada je pošiljka s paritetom CIF Zagreb ugovorena, državna granica Kine je bila zatvorena za mnoge države. Stoga je roba dopremljena brodom do Seula u Južnu Koreju te je zatim organizirana dostava zrakoplovom do Zagreba. Prema navedenom paritetu, prodavač je snosio sve nastale troškove do trenutka uvoznog carinjenja, kada je tu obvezu preuzeo kupac. Kako je, sukladno paritetu, dobavljač bio dužan osigurati robu, uvoznik nije ugovarao dodatnu policu osiguranja.

Pošiljka medicinskih maski namijenjena za njemačko tržište uslijedila je nešto kasnije, kada se uspostavio normalan promet između država. Ugovoreni paritet bio je EXW- Franko tvornica što znači da je prodavatelj izvršio svoju obvezu kada je robu stavio na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama ili drugom imenovanom mjestu.

Termin EXW u pravilu predviđa minimalne obveze za prodavatelja. Sukladno paritetu prodavatelj mora isporučiti robu na ugovoreni datum i u ugovorenome roku. Isti prema kupcu nema obvezu sklopiti ugovor o prijevozu, niti je dužan utovariti robu na prijevozno sredstvo. Kupac o svom riziku i trošku pribavlja sve izvozne i uvozne dozvole. Prodavatelj također nije obvezan osigurati robu za vrijeme prijevoza, ali je dužan na zahtjev kupca i na

¹⁹ RRiF Visoka škola za financijski menadžment., Nastavni materijali, Vanjskotrgovinsko poslovanje INCOTERMS 2020 Travanj, 2020.

njegov trošak i rizik pribaviti mu informacije potrebne za sklapanje ugovora o osiguranju. Kada su ispunjeni potrebni uvjeti, kupac je dužan preuzeti robu u prostorima prodavatelja i brinuti se o prijevozu robe do odredišta. Od trenutka preuzimanja robe, kupac snosi sve troškove i rizike u odnosu na robu. Osim pribavljanja dozvola, kupac sklapa ugovor o prijevozu robe i osiguranju robe do odredišnog mjesta, te samostalno odlučuje prema kojim će se uvjetima osigurati roba za vrijeme prijevoza.²⁰

Sukladno navedenom, prodavač iz Kine ispunio je svoju obvezu stavivši robu na raspolaganje u svom skladištu. Izvozne formalnosti, prijevoz, osiguranje i ostali poslovi prije ulaska robe na teritorij RH, prema nalogu i trošku uvoznika organizirani su od strane zastupnika, odnosno logističkog operatera iz Kine.

3.4.3. Carinski postupci

Postupak carinjenja robe uređuju:

- Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013., u daljnjem u tekstu: CZU) i svim njenim izmjenama i dopunama
- Delegirana uredba Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: DUCZU) i svim njenim izmjenama i dopunama
- Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015.- u daljnjem tekstu: PUCZU), i svim njenim izmjenama i dopunama
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/341 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prijelaznih pravila za određene odredbe Carinskog zakonika Unije dok odgovarajući elektronički sustavi još nisu operativni te o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 (SL L 69, 15. ožujka 2016.; u daljnjem tekstu: PDUCZU) i svim njenim izmjenama i dopunama

²⁰ RRiF Visoka škola za financijski menadžment., Nastavni materijali, Vanjskotrgovinsko poslovanje INCOTERMS 2020 Travanj, 2020.

- Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije („Narodne novine“, br. 40/16) – Zakonom o uvjetima za pružanje usluga carinskog zastupanja („Narodne novine“ br. 57/18) i Pročišćena verzija temeljem Upute br. 19/19 od 19. rujna 2019. i Izmjene br. 1 od 10. prosinca 2019. Uputa za provedbu postupka uvoznog carinjenja robe broj 19/19 – pročišćena verzija 2/32 – Pravilnikom o popunjavanju jedinstvene carinske deklaracije („Narodne novine“, br. 65/19) - u daljnjem tekstu: Pravilnik o popunjavanju JCD-a)
- Pravilnik o odobravanju pružanja usluga carinskog zastupanja („Narodne novine“ br. 46/19)

Prema Uvodnim odredbama (1. Područje primjene i temeljna pojmovna određenja) Carinskog zakona carinski postupci podrazumijevaju:

- a) puštanje robe u slobodni promet,
- b) provozni postupak,
- c) postupak carinskog skladištenja,
- d) postupak unutarnje proizvodnje,
- e) postupak preradbe pod carinskim nadzorom,
- f) postupak privremenog uvoza,
- g) postupak vanjske proizvodnje, te
- h) izvozni postupak

3.4.4. Redovni carinski postupak

Pri redovnom carinskom postupku podrazumijeva se puštanje robe u slobodan promet. Puštanjem robe u slobodni promet strana roba stječe status domaće robe. Kako bi roba bila puštena u slobodni promet, mora zadovoljiti sve mjere i propise trgovinske politike vezane za uvoz te plaćanja carine i drugih uvoznih davanja.

Postupak puštanja robe u slobodan promet započinje špediter pripremom uvozne carinske deklaracije, nakon što uvoznik dostavi komercijalni račun o nabavi robe iz inozemstva te

dispozicijom za uvoz. Kada roba pristigne, otprema se u nadležni carinski ured sa popratnom dokumentacijom kako bi se mogao obaviti postupak uvoznog carinjenja.

Carinskim pregledom utvrđuje se prijavljeno stanje te se roba stavlja pod carinski nadzor.

Špediter daje svoju bankovnu garanciju da će se roba uvozno ocariniti, te da će carinski dug bit u cijelosti podmiren. Po završetku carinskog nadzora ispunjava započetu izradu uvozne carinske deklaracije unosom odgovarajućeg tarifnog broja u sustav TARIC.

Osim tarifnog broja, na uvoznj carinskoj deklaraciji se navodi vrsta carinskog postupku, sudionici, trgovački naziv robe, pakiranja, bruto i neto težina, vrijednost robe u eurima, statistička vrijednost robe u kunama te bankovna garancija špeditera.

Prije slanja deklaracije u carinski sustav, provjerava se podliježe li roba nadzoru bilo koje inspeksijske službe. U konkretnom slučaju, s obzirom da se radi o medicinskoj opremi, bilo je potrebno obaviti sanitarni pregled robe. Nakon obavljanja pregleda, špediter popunjenu uvoznu carinsku deklaraciju šalje u carinski sustav HRAIS.

Carinski sustav dodjeljuje MRN broj koji je ujedno i broj uvozne carinske deklaracije. Carinik otvaranjem MRN-a vidi podatke u deklaraciji te ih uspoređuje s priloženom mu dokumentacijom.

Tada se putem sustava HRAIS dobiva analiza rizika prema kojoj carinik dalje postupa. Pristupanjem pregledu robe na vozilu carinik provjerava odgovaraju li količina i pakiranje robe onima u dokumentaciji, te ako je roba prijavljena u ispravan tarifni broj, carinik robu pušta u promet i uvoznj carinskoj deklaraciji daje status da je završena.

Po završenom postupku carinik robu pušta u slobodan promet nakon čega počinje teći zakonski rok za plaćanje carinskog duga²¹.

3.4.5. Carinski postupak 42

S obzirom je jedna pošiljka medicinskih maski namijenjena za tržište države članice na nju se primjenjuje carinski postupak 42. Carinski postupak 42 je postupak uvoznoga carinjenja dobara uz primjenu oslobođenja od plaćanja PDV-a s obzirom na to da su dobra namijenjena

²¹ Car T.(2016.) Uloga špeditera u organizaciji cestovnog prijevoza robe, Završni rad, Zagreb:Ekonomski fakultet

poreznom obvezniku u drugoj državi članici EU-a.²² Stopa carine obračunava se kao i pri redovnom carinskom postupku te naplaćuje od uvoznika temeljem Zajedničke carinske tarife. Primjenu navedenog carinskog postupaka može zahtijevati porezni obveznik iz RH koji u trenutku uvoznoga carinjenja posjeduje dokaz o daljnjoj prodaji te robe poreznom obvezniku u drugoj zemlji članici EU.²³

Da bi mogao koristiti pravo na oslobođenje PDV-a, dobra se moraju neposredno nakon uvoza isporučiti poreznom obvezniku unutar EU te je uvoznik dužan u trenutku uvoznog carinjenja Carinskoj upravi u RH priložiti sljedeće isprave:

- svoj PDV identifikacijski broj izdan u RH ili PDV identifikacijski broj svoga poreznog zastupnika, koji jamči za plaćanje PDV-a, izdan u RH.
- PDV identifikacijski broj stjecatelja, izdan u drugoj državi članici, kojemu se isporučuju dobra prema članku 41. st. 1. t.
- dokaz iz kojeg je vidljivo da su uvezena dobra namijenjena za prijevoz ili otpremu iz RH u neku drugu državu članicu EU-a.

Uvoznik za carinjenje robe mora posjedovati EORI broj i pismeno ovlastiti carinskog otpremnika za zastupanje pri carinskim tijelima²⁴.

Uz uvoznju carinsku deklaraciju prilaže se punomoć o carinskom zastupanju, a kao dokaz da su dobra namijenjena osobi iz druge države članice prilažu se: račun inozemnog dobavljača, račun za prodaju robe izdan kupcu u drugoj državi članici, prijevozna isprava u kojoj je mjesto odredišta naznačena adresa kupca te izjava da će predmetna roba nakon carinjenja biti otpremljena u drugu zemlju članicu.

Pri postupku carinjenja, s obzirom da se radi o medicinskim maskama namijenjenima za tržište druge države članice, nad istima je obavljen je postupak sanitarnog nadzora.

Nakon carinjenja roba je otpremljena kupcu u Njemačku koji je ovjerom prijevozne isprave potvrdio primitak robe i primjerak iste poslao otpremniku.

²² Cirkveni Filipović T.(2015.) RRiF Carinski postupak 42 s motrišta PDV-a, RRiF

²³ Ibid

²⁴ Zagrebšped URL: <https://www.zagrebšped.hr/usluge/carinsko-posredovanje/carinski-postupak-42/> (pristupljeno 11.11.2020.)

S obzirom da je društvo Lab d.o.o. kao uvoznik primijenilo carinski postupak 42 te koristilo pravo o oslobođenju PDV-a pri uvozu primatelj u drugoj zemlji članici ima obvezu obračunati PDV na stjecanje dobara iz EU.

3.4.6. *Taric - Integrirana tarifa Europske unije*

TARIC (TARif Integre Communautaire) je višejezična elektronička baza podataka, odnosno informatička verzija Zajedničke carinske tarife u kojoj su integrirane sve mjere koje se primjenjuju u trgovini sa trećim zemljama. Integriranje ovih mjera olakšava njihovu jedinstvenu primjenu u svim državama članicama i daje svim gospodarskim subjektima jasan uvid u mjere koje treba poduzeti prilikom uvoza robe u EU ili izvoza robe iz EU. Također služi i za prikupljanje statističkih podataka. Svakodnevni prijenos podataka TARIC-a putem elektroničke mreže jamči trenutne i točne informacije nacionalnim upravama država članica, koje te podatke uglavnom koriste za opskrbu svojih nacionalnih sustava carinjenja, s ciljem maksimiziranja automatskog carinjenja.²⁵

TARIC kod prikazuje pravila koja se trebaju primjenjivati kod određenih proizvoda pri uvozu u EU. U isti su uključene i odredbe harmoniziranog sustava i kombinirane nomenklature, te dodatne odredbe poput carinskih suspenzija, kvota i carinskih preferencijala trgovinskih partnera Zajednice. Iz tog razloga vrlo je važno pravilno klasificirati proizvod kako ne bi došlo do nepotrebnih troškova carine. Taric se mora koristiti u svim carinskim i statističkim deklaracijama pri uvozu dobara iz trećih zemalja i sadrži deset znamenaka.

TARIC sustavom upravlja Europska komisija. Ona dodjeljuje brojčane oznake, ažurira TARIC i obavještava zemlje EU-a o izmjenama i dopunama. Zahtjeve za izmjenama i dopunama kombinirane nomenklature mogu podnijeti Komisija, zemlje EU-a ili europski trgovinski savezi.

Svake godine, Komisija uredbom donosi cjelokupnu verziju KN-a i carinske stope Zajedničke carinske tarife, a pri tom uzima u obzir izmjene i dopune Vijeća i Komisije.

²⁵ Europska komisija URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/taric_en (pristupljeno 11.11.2020.)

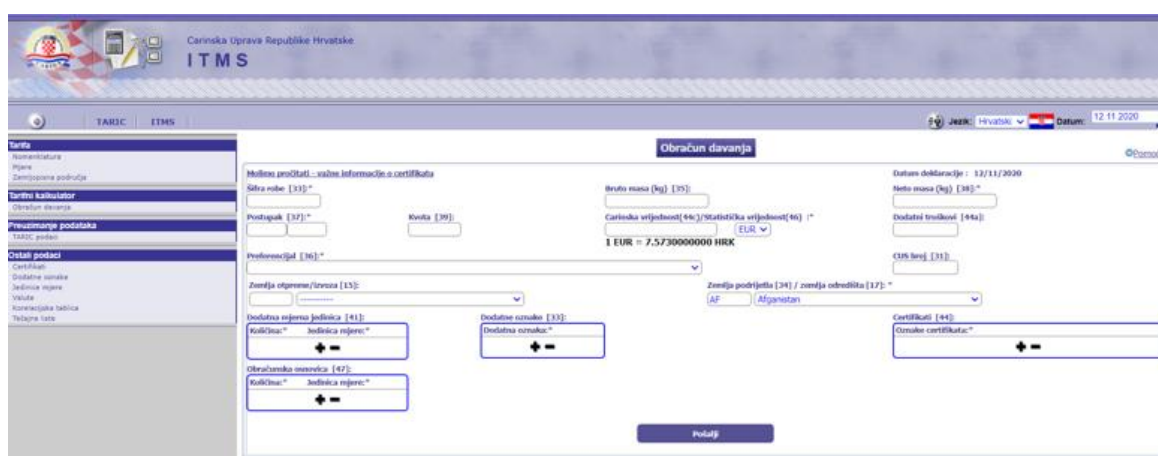
Uredba se objavljuje u Službenom listu najkasnije do 31. listopada, i primjenjuje se od 1. siječnja sljedeće godine.²⁶

Pravna osnova TARIC-a je Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o carinskoj i statističkoj nomenklaturi i o zajedničkoj carinskoj tarifi (Službeni list L 256, 07/09/1987).

27

Svaka članica EU ima svoju nacionalnu TARIC aplikaciju, a Hrvatska se nalazi na mrežnoj stranici www.taric.carina.hr/indeks.do.

Slika 12: Taric - obračun davanja

Izvor: Carinska uprava RH URL: <https://taric.carina.hr/index.do> (pristupljeno 20.10.2020.)

3.4.7. HRAIS- Nacionalni sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija

HRAIS je nacionalni automatizirani uvozni sustav (engl. Automated Import System) uključujući sustav za obradu uvoznih deklaracija. Temelji se na elektroničkoj uveznoj carinskoj deklaraciji te elektroničkoj razmjeni podataka između Carinske uprave i gospodarstvenika, čime je omogućeno bez papirnato poslovanje.

Sustav obrade carinskih deklaracija obuhvaća:

- način podnošenja carinskih deklaracija za uvozne postupke,
- prihvaćanje uvoznih carinskih deklaracija,

²⁶ Uredba (EEZ) br. 2658/87 – tarifna i statistička nomenklatura i Zajednička carinska tarifa <http://publications.europa>

²⁷ Europska komisija URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/taric_en (pristupljeno 11.11.2020.)

- obrada uvozne carinske deklaracije,
- kontrola/provjera deklaracije,
- puštanje robe,
- izmjena podataka u carinskoj deklaraciji prije puštanja robe,
- izmjena podataka u carinskoj deklaraciji nakon puštanja robe,
- poništavanje deklaracija prije puštanja robe,
- poništavanje deklaracije nakon puštanja robe,
- provedba pojednostavljenih deklaracija:
 - nepotpune carinske deklaracije,
 - trgovačke ili druge komercijalne isprave,
 - knjigovodstvenih zapisa.²⁸

Ministarstvo financija, Carinska uprava s danom pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji započinje s nacionalnom primjenom sustava HRAIS, odnosno nacionalnog sustava za obradu uvoznih carinskih deklaracija. AIS je opće prihvaćeni akronim engleskog naziva sustava Automated Import System, koji predstavlja sustav obrade uvoznih carinskih deklaracija utemeljen na elektroničkoj razmjeni podataka s gospodarskim subjektima, dok HRAIS predstavlja nacionalni sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija.

Kako bi gospodarski subjekti mogli ostvariti sve prednosti takvog sustava moraju razviti vlastite aplikacije i IT sustave kompatibilne s HRAIS-om, te se istovremeno povezati s Informacijskim sustavom Carinske uprave na način koji omogućuje slanje elektroničkih poruka propisanog oblika i sadržaja.²⁹

Postupak uvoza započinje špediter slanjem elektroničke deklaracije IT sustavu Carine, a postupak je završen kada je roba pregledana i izvršen obračun davanja, a špediter je obaviješten o tome elektroničkom porukom, kako je pojednostavljeno opisano u nastavku:

Špediter predaje elektroničku deklaraciju preko portala aplikacije. Ako je deklaracija ispravna, Carina dodjeljuje MRN (eng. Movement Reference Number) i šalje elektroničku poruku s naznakom nema pregleda ili pregled robe uz podnošenje dokumenata (osnovni podaci o deklaraciji s bar- kodom, dispozicija, faktura, dokaz o podrijetlu, prijevozna

²⁸ Ministarstvo Financija, Carinska Uprava, Nacionalni sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija Hrais Upute za gospodarstvenike, URL: https://carina.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/e-Carina/HRAIS/NDoc_1240.pdf (pristupljeno 13.11.2020.)

²⁹ Ministarstvo Financija, Carinska Uprava, HRAIS - Nacionalni sustav za obradu uvoznih carinskih deklaracija: URL: <https://carina.gov.hr/istaknute-teme/e-carina/hrais-2482/2482> (pristupljeno 23.10.2020.)

isprava, dozvole). U slučaju da se ne obavlja pregled robe, Carina u roku od 15 minuta šalje poruku da se roba pušta u promet. Ako se pregled robe obavlja, Carina na isti način pušta robu po izvršenom pregledu. Nakon toga špediter ispisuje papirnati primjerak deklaracije, jedan za komitenta i jedan za sebe.³⁰

3.4.8. CMR teretni list

CMR teretni list je međunarodna prijevozna isprava u cestovnom prijevozu, potpisana Konvencijom o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom (CMR). Popunjava ga pošiljatelj ili špediter prije ukrcanja robe, a ovjerava prijevoznik čime se potvrđuje da je preuzeo robu radi prijevoza. Prije ovjere prijevoznik provjerava ispravnost podataka navedenih na teretnom listu te ih uspoređuje s primljenom robom. Teretni list sastoji se od tri primjerka. jedan ostaje kod pošiljatelja, drugi zadržava prijevoznik, a treći prati pošiljku. U navedenom primjeru CMR teretni list primjenjivao se pri otpremi medicinskih maski kupcu u Njemačku. Sadržaj teretnog lista prikazan je na slici.

³⁰ Zubak J. (2018.) Primjena dokumenata u logističkoj industriji, Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti

Slika 13: CMR

Blak vez: 3.6.0.129

09/10/01.10

19/2/22

1 - 15

Datum: 24.7.2020. Vrijeme: 10:30:21

<p>1 Pošiljatelj (ime, adresa, zemlja) Expéditeur (nom, adresse, pays)</p> <p>LAB d.o.o. Zagrebačka 19M Zagreb Hrvatska</p>		<p>MEDUNARODNI TOVARNI LIST LETTRE DE VOITURE INTERNATIONALE</p> <p style="text-align: right;">CMR 033-06</p> <p><small>Ovaj prijevoz se ne primjenjuje Konvencija o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom, bez obzira na bilo koje suprotne propise.</small></p> <p><small>Ce transport est soumis, nonobstant toute clause contraire à la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR).</small></p>																																																																		
<p>2 Primaoca (ime, adresa, zemlja) Destinataire (nom, adresse, pays)</p> <p>PHARMA GMBH & Co.KG Binger Strasse 1 Ingelheim Njemačka</p>		<p>16 Prjevoznik (ime, adresa, zemlja) Transporteur (nom, adresse, pays)</p> <p>AUTO TRANSPORTI Donji Macelj 41, 49225 Đurmanec KR 0005-DP</p>																																																																		
<p>3 Mjesto isporuke (mjesto, zemlja, datum) Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (lieu, pays, date)</p> <p>Ingelheim, Njemačka</p>		<p>17 Ostali prjevoznici (ime, adresa, zemlja) Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)</p>																																																																		
<p>4 Mjesto i datum preuzimanja pošiljke na prijevoz (mjesto, zemlja) Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays)</p> <p>Zagreb, Hrvatska</p>		<p>18 Primjedbe i ograničenja prijevoznika Reserves et observations du transporteur</p>																																																																		
<p>5 Popratne liste Documents annexes</p>																																																																				
<p>6 Označka i broj Marques et numéros</p> <p>250 KOLETA</p>	<p>7 Broj koleta Nombre des colis</p> <p>ZAŠTITNE MASKE</p>	<p>8 Vrsta ambalaže Nature de l'emballage</p>	<p>9 Vrsta robe Designation des marchandises</p>																																																																	
<p>10 Statistički broj No. statistique</p>		<p>11 Bruto težina, kg Poids brut, kg</p> <p>2682,00</p>	<p>12 Zapremina m³ Volume m³</p>																																																																	
<p>13 Razred Classes</p>		<p>19 Posebni dogovori Conventions particulières</p>																																																																		
<p>14 Određbe o plaćanju vozarine Prescriptions d'affranchissement</p> <p>☐ Plaća pošiljatelj/Franco ☐ Plaća primaoca/Non Franco</p>		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>20</th> <th>Plaća</th> <th>Pošiljatelj</th> <th>Valuta</th> <th>Primaoca</th> </tr> <tr> <th colspan="2">A payer par</th> <th>Expéditeur</th> <th>Monnaie</th> <th>Le destinataire</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prijevoznik/troškovi</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sniženje</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Redukcija</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ostatak</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Solida</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dodatak</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Suplementi</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ostali troškovi +</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pris. accessoiries</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>UKUPNO</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>TOTAL</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		20	Plaća	Pošiljatelj	Valuta	Primaoca	A payer par		Expéditeur	Monnaie	Le destinataire	Prijevoznik/troškovi					Sniženje					Redukcija					Ostatak					Solida					Dodatak					Suplementi					Ostali troškovi +					Pris. accessoiries					UKUPNO					TOTAL				
20	Plaća	Pošiljatelj	Valuta	Primaoca																																																																
A payer par		Expéditeur	Monnaie	Le destinataire																																																																
Prijevoznik/troškovi																																																																				
Sniženje																																																																				
Redukcija																																																																				
Ostatak																																																																				
Solida																																																																				
Dodatak																																																																				
Suplementi																																																																				
Ostali troškovi +																																																																				
Pris. accessoiries																																																																				
UKUPNO																																																																				
TOTAL																																																																				
<p>21 Ispostavljeno u Établi à</p> <p>Zagreb, dana le 29.07. 2020</p>		<p>15 Poduzete Remboursement</p>																																																																		
<p>22</p> <p>LAB d.o.o. Zagrebačka 19M Zagreb Hrvatska</p> <p>Potpis i pečat pošiljatelja Signature et timbre de l'expéditeur</p>	<p>23</p> <p>AUTO TRANSPORTI Donji Macelj 41 49225 Đurmanec</p> <p>Potpis i pečat prijevoznika Signature et timbre du transporteur</p>	<p>24 Pošiljku preuzeo Marchandises reçues:</p> <p>Mjesto Lieu</p> <p>dans le</p> <p>20</p> <p>Potpis i pečat primaoca Signature et timbre du destinataire</p>																																																																		

* U slučaju opasne robe, upišite ponud eventuelne povratne u zadržanju robe, a tako se treći i četrto ADR.
* En cas de marchandises dangereuses indiquer, outre la certification éventuelle, à la dernière ligne du cadre la classe, le chiffre et le cas échéant, la lettre, ADR.

Izvor: Autor

3.4.9. *Jedinstvena carinska deklaracija(JCD)*

JCD je pisana isprava koja se koristi kao jedinstveni obrazac carinske deklaracije za sve vrste carinskih postupaka,³¹ Podnosi je deklarant elektroničkom razmjenom podataka uz odobrenje nadležnog carinskog ureda. Na službenom obrascu JCD-a mora biti otisnut naziv tiskare ili druga oznaka koja omogućuje njegovu identifikaciju.

Brojčana polja u JCD-u popunjava deklarant, odnosno njegov zastupnik, a ostala polja, označena velikim slovima, popunjava carinski ured.

Obrazac pisane jedinstvene carinske deklaracije i dodatni list obuhvaća primjerke koje je potrebno popuniti ovisno o jednom ili više carinskih postupaka, koji su sastavljeni iz kompleta od osam primjeraka:

1. Primjerak zadržava carinski ured u kojem se obavlja izvoz (otprema) ili provodne formalnosti Zajednice,
2. Primjerak zadržava carinski ured za statističke svrhe,
3. Primjerak se vraća izvozniku nakon potvrđivanja od strane carinskog ureda,
4. Primjerak zadržava odredišni carinski ured po završetku provodnog postupka Zajednice ili kao dokaz o statusu robe Zajednice,
5. Primjerak je povratni primjerak za postupak provoza Zajednice,
6. Primjerak zadržava carinski ured u kojem se obavljaju uvozne formalnosti,
7. Primjerak zadržava carinski ured za statističke svrhe,
8. Primjerak 8 se vraća primatelju.³²

Isprave koje se prilažu JCD za puštanje robe u slobodan promet su:

³¹ Višnjic V.(2015.) Analiza carinskih prekršaja,Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti

³² Lacko V. (2018.) Primjena carinskih dokumenata kod uvoza, izvoza i provoza robe, Završni rad, Varaždin: Sveučilište Sjever

- Račun i ostale trgovačke isprave na osnovu kojih je prijavljena carinska vrijednost robe
- Deklaracija o carinskoj vrijednosti robe (ako je potrebno)
- Isprave za utvrđivanje povlaštenog podrijetla robe ili uporabu drugih mjera kojima se odstupa od postojećih propisa za deklariranu robu
- Sve druge isprave potrebne za puštanje robe u slobodan promet³³

Sva roba obuhvaćena jednom deklaracijom pušta se istodobno. Puštanjem robe u slobodni promet strana roba stječe status domaće robe, ali pri tome mora zadovoljiti trgovinske mjere i sve propise u svezi s uvozom roba i plaćanja carine i drugih uvoznih davanja.³⁴

³³ Višnjic V.(2015.) Analiza carinskih prekršaja,Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti

³⁴ Lacko V. (2018.) Primjena carinskih dokumenata kod uvoza, izvoza i provoza robe, Završni rad, Varaždin: Sveučilište Sjever

Slika 15: JCD, strana 2

EUROPSKA ZAJEDNICA		1 DEKLARACIJA		A CARINARNICA ODREĐIŠTA	
1 Primačelj Lab d.o.o. Zagrebačka 19M, Zagreb Indikator AEO: 0-NE		Br: HR04106199066		MRN: 20HR030236U0038760	
2 Pokupatelj/voznik		31 Tarifna oznaka 63079098 10		15 Sif. zem. otp./ov.	
31 Pakiranje i opis robe (250 PA PAKET) ZAŠTITNE MASKE		32 Br. st. 1		34 Sif. zem. podr. CN	
		35 Bruto masa (kg)		36 Prefer.	
		37 Postupak 4200		38 Neto masa (kg)	
		39 Kvota		40 Izpravljeteljni dokument (X 337 30236/440/1345/2020) (X 337 30236/440/1380/2020)	
		41 Poselna mjerna jedinica		42 Vrijednost stavke 568.750,00	
		43 MV 1		44 Statistička vrijednost 4.188.573,36	
44 Poselna primjedbe (priloženi dokumenti, izvješenja i dozvole) (CV010)(254.140,91) (PV001)(108.917,57) (SV002)(108.917,57) (CV001)(4.079.655,79) (N380)(HLR20-033-06/14.07.2020.) (N380)(DE85/04.05.2020.) (N740)(99977154324) (35U1)(H-ERA-20798V00/09.05.2020) (3700)(381-13-07/183-20-02/13.01.2020.) (N730)(033-06/29.07.2020.) (Y040)(HR04106199066) (Y041)(DE143290578) (Y044)(Faktura DE85/CMR 033-06/Izjava) (N934)(BB) (C602)(BB) (9300)(BB) (9010)(BB) (Y900)(BB) (Y904)(BB) (SP006, TRANS FLORA d.o.o., Kraasjanska 40, 10360, Sasvota) (SP008, PHARMA GMBH & Co. KG, Binger Straasse 173, 55216, Ingelheim)		47 Obracun davanja		15 Sif. zem. otp./ov.	
		Vrsta		Stopa	
		Osnovica		Iznos	
		A00		4.079.655,79	
		B00		4.445.591,6748	
		Uk. iznos duga		HRK 257.018,31	
		Uk. iznos odj. jamstva		HRK 0,00	
2 Pokupatelj/voznik		31 Tarifna oznaka		15 Sif. zem. otp./ov.	
31 Pakiranje i opis robe		32 Br. st.		34 Sif. zem. podr.	
		35 Bruto masa (kg)		36 Prefer.	
		37 Postupak		38 Neto masa (kg)	
		39 Kvota		40 Izpravljeteljni dokument	
		41 Poselna mjerna jedinica		42 Vrijednost stavke	
		43 MV		44 Statistička vrijednost	
44 Poselna primjedbe (priloženi dokumenti, izvješenja i dozvole)		47 Obracun davanja		15 Sif. zem. otp./ov.	
		Vrsta		Stopa	
		Osnovica		Iznos	
		Uk. iznos duga		HRK	
		Uk. iznos odj. jamstva		HRK	

Izvor: Autor

3.4.10. Bankovna garancija špeditera

Sukladno uredbi Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, članak 4., točka 6. Carinski dug predstavlja obvezu određene osobe da za određenu robu plati iznos uvoznih carina (uvozni carinski dug) ili izvoznih carina (izvozni carinski dug), prema važećim propisima Zajednice.

Carinski dug sastoji se od carinske osnovice i propisane carinske stope utvrđene carinskom tarifom ali i drugih troškova kao što su trošarine i PDV. Carinski se dug, u pravilu, plaća prije preuzimanja robe, međutim robu je moguće preuzeti i prije plaćanja duga ako se carini podnesu garancije ili jamstva.³⁵

U praksi često špediter, uz određenu naknadu, jamči plaćanje carinskog duga bankovnom garancijom.

Garancijom se banka obvezuje prema Korisniku garancije da će, ako glavni dužnik ne ispuni svoje obveze, platiti iznos na koji garancija glasi. Garancije izdane od Banke su bezuvjetne, neopozive i plative na prvi poziv korisnika garancije.³⁶

U navedenim primjera roba je preuzeta prije plaćanja carinskog duga, a špediter je za plaćanje jamčio bankovnom garancijom. S obzirom na privremeno uvođenje obračunskog PDV-a pri uvozu te, u jednom slučaju promijenjeni, carinski postupak 42 položena garancija osiguravala je carinski dug umanjen za utvrđeni iznos duga po osnovi PDV-a, odnosno samo iznos carinskih pristojbi.

3.4.11. Carinski dug

Prema Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, članak 4., točka 6. Carinski dug predstavlja obvezu određene osobe da za određenu robu plati iznos uvoznih carina (uvozni carinski dug) ili izvoznih carina (izvozni carinski dug), prema važećim propisima Zajednice.

³⁵ Marić T. (2016.) Carinski sustavi i carinska politika Republike Hrvatske, Završni rad, Gospić: Veleučilište „Nikola Tesla“

³⁶ Banka Splitsko-dalmatinska u stečaju: URL: <http://www.bsd.hr/gospodarstvo/kredit/10-garancije-jamstva> (pristupljeno 30.10.2020.)

Na razini EU carinski dug regulira Carinski zakonik Unije, a od nacionalnih propisa; Zakon i Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića i Zakon o trošarinama.

Sukladno Carinskom zakoniku unije može nastati na tri osnovna načina:

- puštanjem u slobodni promet ili stavljanjem robe u postupak privremenog uvoza uz djelomično oslobođenje
- dug koji nastaje za robu bez podrijetla u postupku unutarnje proizvodnje za koju se zahtijeva ovjera dokaza o podrijetlu
- carinski dug koji nastaje uslijed neispunjavanja obveza³⁷

Carinski dug se obračunava na carinsku osnovicu, propisanom carinskom stopom utvrđenom carinskom tarifom, propisanom stopom PDV-a.

Osim obveze plaćanje PDV-a, pri uvozu se također naplaćuju trošarine, odnosno posebni porezi. Posebni se porez naplaćuje u skladu sa Zakonom o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića, a trošarina se naplaćuje u skladu sa Zakonu o trošarinama (alkohol i alkoholna pića, duhanski proizvodi, naftni proizvodi), u svim slučajevima kada nastaje carinski dug za robu koja je propisana tim zakonima.

Carinska osnovica predstavlja vrijednost robe utvrđene carinskim propisima te je osnova za obračun uvoznih davanja na uvoznu robu. Carinska vrijednost robe osim nabavne vrijednosti sadržava i sve troškove vezane za isporuku do mjesta ulaska u carinsko područje.

U čl. 38. Carinskog zakonika propisani su svi troškovi koji se dodaju stvarno plaćenoj ili plativoj cijeni za robu. Te stavke treba dodati svoti koju snosi kupac, a nisu uračunate u stvarno plaćenu ili plativu cijenu za robu koja se uvozi.

To su:

- provizije i naknade posredovanja, osim kupovne provizije;
- troškovi ambalaže koja se u postupku carinjenja smatra jedinstvenim dijelom dotične robe;
- troškovi pakiranja, bilo da se radi o radnoj snazi ili materijalu;

³⁷ Buljan M. 2016.) Carinski dug. RRIF

- troškovi prijevoza i osiguranja uvezene robe do luke ili mjesta ulaska u carinsko područje,
- troškovi utovara, istovara i rukovanja tijekom prijevoza uvezene robe
- pomoćna sredstva – u carinsku će se vrijednost uvezene robe uključiti prikladno raspoređena vrijednost sljedećih roba i usluga koje je kupac isporučio izravno ili neizravno bez naplate ili po sniženoj cijeni, a radi korištenja u proizvodnji i prodaji uvezene robe radi izvoza i to do stupnja do kojeg ta vrijednost nije bila uključena u plaćenu ili plativu cijenu:
 - materijala, sastavnih dijelova i sličnih stvari ugrađenih u uvezenu robu;
 - alata, matrica, kalupa, odljeva i sličnih roba korištenih u proizvodnji uvezene robe;
 - materijala utrošenih u proizvodnji uvezene robe;
 - usluga projektiranja, razvoja, umjetničkog rada, planova i skica napravljenih izvan RH, potrebnih za proizvodnju uvezene robe;
- tantijeme i licence – u stvarno plaćenu ili plativu cijenu dodaju se i tantijemski i licenčni troškovi u vezi s robom koja se vrednuje, a koje kupac mora posredno ili neposredno platiti kao uvjet prodaje robe, ako nisu uključeni u cijenu;
- dio ostvaren od prodaje, ustupanja i uporabe – stvarno plaćenju ili plativu cijeni dodaje se i dio iznosa ostvaren daljnjom prodajom, ustupanjem ili uporabom uvezene robe koji se izravno ili neizravno plaća prodavaču.³⁸

Svaki od spomenutih troškova računa se u carinsku vrijednost uz određene uvjete, odnosno skup pravila koji određuju kada ih se računa, a kada ne.

Između ostaloga, stvarno plaćenju ili plativu cijeni dodaju se i troškovi dopreme robe (prijevoza i osiguranja, utovara, istovara i rukovanja do luke ili mjesta ulaska robe u carinsko područje – danas je to granica EU/RH, a ulaskom RH u EU to će biti granica treća zemlja/EU).

U čl. 39. CZ-a propisano je, međutim, da se u carinsku vrijednost neće dodavati (ili će se iz stvarno plaćene ili plative cijene isključiti ako su iskazani odvojeno), troškovi:

- prijevoza robe nakon ulaska u carinsko područje;

³⁸ Ministarstvo Financija, Carinska Uprava Carinska, statistička i porezna vrijednost robe kod uvoza URL: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/CTVP//NDoc_1370.pdf (pristupljeno 14.11.2020.)

- gradnje, kompletiranja, montaže, održavanja ili tehničke pomoći nakon uvoza industrijskih postrojenja, strojeva ili opreme;
- kamata proisteklih iz financijskih aranžmana;
- stjecanja prava na umnožavanje (reproduciranje) uvezene robe;
- kupovnih provizija (iako ih se neće uračunati u carinsku vrijednost, bit će pri uvozu obuhvaćeni u osnovici PDV-a);
- uvoznih i drugih davanja u RH pri uvozu ili prodaji robe, uz dokaz da će doći ili je došlo do povrata.

Ako je vrijednost navedenih troškova uračunata u cijenu robe (npr. cijena robe sadrži i trošak montaže, obuke djelatnika i sl.) i nije naznačen razdvojen dio koji otpada na njih, odredbe čl. 39. CZ-a (kao ni druge odredbe o utvrđivanju carinske vrijednosti) ne daju mogućnost da ih se isključi iz ukupne cijene.³⁹

U konkretnom primjeru uvoza medicinskih maski carinski dug je nastao puštanjem robe u slobodan promet, a njegovu visinu izračunao je špediter upotrebom tarifnog kalkulatora aplikacije TARIC.

Kada deklarant, sastavlja i šalje uvoznu carinsku deklaraciju (UCD) sustavom HRAIS, tada ne popunjava podatke obračuna carinskog duga, već to čini carinski sustav koji ga u trenutku puštanja robe u slobodan promet o toj svoti obavještava.

Sukladno tome, carinski dug nastaje prihvatom carinske deklaracije, a obavijest o svoti carinskog duga šalje se osobi koja je i podnijela UCD u okviru sustava HRAIS. Obavijest o svoti duga ustvari je sama carinska deklaracija u kojoj je upisana ukupna svota toga duga, zajedno s podacima o načinu plaćanja i poziva na broj plaćanja. Obavijest o carinskom dugu, šalje se u trenutku puštanja robe i od tog je trenutka dužnik obvezan u propisanom roku podmiriti svotu duga jer se u protivnom pokreće postupak radi prisilne naplate duga s podnesenog osiguranja.

Carinski dug plaća se u roku od 10 dana od dana puštanja robe po carinskoj deklaraciji odnosno od dana obavijesti o dugu, osim ako se radi o institutu odgode plaćanja carinskog

³⁹ Ministarstvo Financija, Carinska Uprava Carinska, statistička i porezna vrijednost robe kod uvoza URL: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/CTVP//NDoc_1370.pdf (pristupljeno 14.11.2020.)

duga kada se dug podmiruje u roku od 30 dana od dana puštanja robe, uz posebna odobrenja Carinske uprave.⁴⁰

Carinski dug iz primjera robe za hrvatsko tržište obuhvaća PDV obračunat po stopi 25% te carinske pristojbe obračunate temeljem carinske tarife sustavom Taric, stopom 6,3%. Osnova za carinske pristojbe sastoji se samo od nabavne vrijednosti robe s obzirom na ugovoreni paritet CIF.

U primjeru carinskog postupka 42, PDV se ne obračunava već prenosi na kupca, a carinske pristojbe obračunate su, također, stopom 6,3%. Osnovica se u navedenom primjeru, s obzirom na paritet EXW, sastoji od nabavne vrijednosti robe te svih ostalih troškova koji su nastali do prelaska carinske crte EU. Troškovi zrakoplovnog transporta uračunati su u osnovicu u visini od 70% prema Prilogu 23-01 Provedbene uredbe carinskog zakonika unije.

3.4.12. Porez na dodanu vrijednost (PDV) pri uvozu

Uvoz dobara predmet je oporezivanja porezom na dodanu vrijednost. Sukladno čl. 60. Direktive o PDV-u mjestom uvoza robe smatra se država članica na čijem teritoriju se nalazi roba prilikom ulaska u Zajednicu. Prema navedenim odredbama uvoz dobara je predmet oporezivanja PDV-om u državi članici na čijem se području dobra nalaze pri unosu dobara u EU. To znači da hrvatski porezni obveznici mogu osim uvoza dobara u Republici Hrvatskoj obaviti uvoz i u bilo kojoj drugoj zemlji članici EU-a prema propisima o oporezivanju PDV-om u drugoj zemlji članici EU-a.⁴¹

PDV pri uvozu se obračunava na osnovicu koja, osim same vrijednosti robe, carine, trošarina i posebnih poreza, te drugih davanja prema državi, sadrži i neke dodatne troškove vezane uz nabavu robe :

1. Troškovi provizija – u osnovicu se uključuju troškovi provizija i naknada za posredovanje, uključujući i kupovnu proviziju – koju kupac plaća svom agentu za uslugu pronalaska robe, ugovaranja dopreme, pregovaranja oko cijene i sl. Treba naglasiti da kupovna provizija ne ulazi u carinsku osnovicu (članak 38. Carinskog zakona), već samo u osnovicu za obračun PDV-a;

⁴⁰ Buljan M. 2016.) Carinski dug. RRIF

⁴¹ Buljan M. 2016.) Carinski dug. RRIF

2. Troškovi pakiranja i ambalaže – ovi troškovi se dodaju osnovici za PDV ako već nisu uključeni u cijenu robe;
3. Troškovi prijevoza i osiguranja- prijevoz robe, osiguranje robe, utovar, istovar i pretovar robe, te troškovi skladištenja vezani za prijevoz robe. Međutim, u osnovicu za PDV uračunavaju se samo troškovi nastali do granice RH. Ako troškovi na računima nisu razdvojeni do granice i unutar RH, svi troškovi ući će u osnovicu za oporezivanje. Dakle, treba inzistirati da se na fakturama razdvajaju troškovi „do granice“ od troškova „unutar RH“.⁴²

Navedenim pravilnikom također je propisano je podnošenje Izjave sa specifikacijom dodatnih troškova koji ulaze u osnovicu PDV-a pri uvozu, uz koju se prilažu fakture za dodatne troškove. Izjava je sastavni dio dokumentacije za uvozno carinjenje.⁴³

S obzirom na okolnosti izazvane pandemijom, a temeljem odredbi Općeg poreznog zakona i Pravilnika o provedbi Općeg poreznog zakona, uvedena je mogućnost plaćanja PDV-a pri uvozu iskazivanjem kroz obveze u prijavi PDV-a.

Mogućnost plaćanja uvoznog PDV-a iskazivanjem obveze u prijavi poreza na dodanu vrijednost mogu koristiti uvoznici/porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a prema posebnom propisu i iskazuju taj porez kao obvezu u prijavi PDV-a, te koji odgovarajućim ispunjavanjem uvozne carinske deklaracije zatraže ovu pogodnost.⁴⁴

Prema navedenom, obračunati PDV pri uvozu ne plaća u sklopu carinskog duga, nego je uvoznik prijavljuje putem PDV obrasca u odgovarajućem obračunskom razdoblju.

Uvozna davanja koje se ne odnose na PDV plaćaju se regularno u rokovima kako to propisuje carinsko zakonodavstvo.

U primjerima uvoza medicinskih maski porezna osnovica sadrži sljedeće:

⁴² Jankač T. (2016.) *Obračun PDV-a na uvoz robe* Tibor Jankač, dipl.oec

⁴³ *Ibid*

⁴⁴ Ministarstvo Financija, Carinska Uprava Privremeno uvođenje obračunskog PDV-a pri uvozu URL: <https://carina.gov.hr/vijesti/privremeno-uvodjenje-obracunskog-pdv-a-pri-uvozu/8483> (pristupljeno 17.11.2020.)

- u pošiljci ugovorenoj prema paritetu CIF Zagreb u poreznu osnovicu uključeni su vrijednosti robe i iznos carine te je primijenjeno obračunsko plaćanje PDV-a
- u pošiljci ugovorenoj prema paritetu EXW, s obzirom na primjenu postupka 42, porezne osnovice nema jer se porezna obveza prenosi na kupca.

Ako bi se radilo robi koja će se distribuirati na domaćem tržištu, a ugovorenoj prema paritetu EXW, tada bi roba podlijegala redovnom carinskom postupku te bi u poreznu osnovicu, osim vrijednosti robe i iznosa carine, bili uračunati i svi ostali troškovi do prelaska carinske crte EU. Sukladno tome, troškovi zrakoplovnog transporta bili bi uračunati su u osnovicu u visini od 70% prema Prilogu 23-01 Provedbene uredbe carinskog zakonika unije kao i kod obračuna carinskih pristojbi.

3.5. Zaključne radnje uvoza

U zaključnoj fazi uvoza, nakon puštanja robe u promet, špediter izdaje račun za obavljene usluge te se roba doprema u skladište. U skladištu se vrši detaljan pregled robe i kontrola popratne dokumentacije, razvrstavanje te deklariranje sukladno Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti predmeta široke potrošnje.

Roba nad kojom se provodi carinski postupak 42, ne smije biti otpremljena u skladište uvoznika već se kontrola izvršava u skladištu carinarnice te se direktno iz carinarnice transportira kupcima u drugu državu članicu.

Po pregledu robe uvoznik kontaktira inozemnog dobavljača i obavještava ga o prispijeću robe i njezinoj kakvoći. Ako roba odgovara naručenoj zahvaljuje se na suradnji. Nakon toga obavještava kupca o raspoloživosti robe te načinu i terminu isporuke. Slijedi izrada konačne kalkulacije uvoza te izdavanje računa. Roba se sortira i priprema se dokumentacija za otpremu.

Isporuka robe kupcima se u konkretnim primjerima vršila se cestovnim prijevozom. Dostavu robe na domaćem tržištu vršio je uvoznik, dok je isporuku u Njemačku vršio prijevoznik u organizaciji špeditera, koji je bankovnom garancijom jamčio plaćanje uvoznika.

Prijevoznik je pri preuzimanju robe obavezan prekontrolirati odgovara li navedena roba popratnoj dokumentaciji te ako odgovara otpremiti robu do kupca. Nakon isporuke robe

dužan je dostaviti špediteru ovjeren primjerak CMR teretnog lista od strane kupca kojim potvrđuje izvršenje prijevoza.

Kupac po zaprimanju robe dopisom potvrđuje uvozniku uredan primitak na što uvoznik odgovara zahvalom na suradnji.

Uspješan postupak uvoza zaključen je plaćanjem svih obveza, a ponajprije zadovoljstvom svih sudionika.

Slika 16: Račun špeditera

Šped d.o.o.

Društvo za međunarodnu špediciju
 Adresa: Slavonska 5, 10 000 Zagreb
 tel: 2985-888
 mob: 091/777 8888

LAB d.o.o.
 Zagrebačka 19M
 10000 Zagreb
 OIB:12345678910

Račun br. 409/01/1
 Zagreb, 31.07.2020., 12:00

Datum usluge : 29.07.2020.
 Dospijeće plaćanja : 05.08.2020.

Naša veza broj : A/S Uvoz broj - 0409/2020
 Oračun : Službeni
 Roba puštena dana : 29.07.2020.
 Broj JCD-a : 20HR030296U0038
 Prijevoz : 250/PAKET/PA,
 Bruto/Neto : 2.625,10 kg / 2.375,00 kg
 Paritet : EXW, Qingdao
 Vrijednost robe : 568.750,00 \$ (1.6.726180) = 3.825.514,88 kn
 Carinska vrijednost : 4.079.655,79 HRK kn

R.br.	Vrsta usluge	JMJ	Kol.	Jed. iznos	Rabat %	Iznos	Por. uvj.	PDV	Ukupno
1.	Carinsko posredovanje	kom	1	12.238,97	0,00	12.238,97		3.059,74	15.298,71
2.	Uvozna Bankovna garancija	kom	1	7.981,97	0,00	7.981,97		1.995,49	9.977,46
3.	Bankovna garancija za provoz	kom	1	6.027,19	0,00	6.027,19		1.506,80	7.533,99
4.	Skladišni troškovi	kom	1	4.572,68	0,00	4.572,68		1.143,17	5.715,85
Ukupno oporezivo 25%						30.820,81		7.705,20	38.526,01
5.	Prijevoz robe na stranim relacijama	kom	1	10.425,96	0,00	10.425,96	(4)		10.425,96
Ukupno neoporezivo						10.425,96			10.425,96
I. UKUPNO USLUGE						41.246,77		7.705,20	48.951,97
Prolazne stavke									
1.	Carinske pristojbe ukupno - uvoz	kom	1	257.018,31	0,00	257.018,31	(7)		257.018,31
II. UKUPNO PROLAZNE STAVKE									257.018,31
SVEUKUPNO I. + II. HRK						298.265,08		7.705,20	305.970,28

Način plaćanja: Transakcijski račun

(4) Osnob. poreza po Čl.44 St.1 Toč.35 Zakona o PDV-u
 (7) Prolazne stavke - PDV nije obračunat u skladu sa Čl.33 St.3 Zakona o PDV-u

Napomena: IBAN:
 Račun je pravovajan bez žiga i potpisa jer je izdan u elektroničkom obliku, sukladno općeporeznom zakonu.
 U slučaju neplaćanja računa, račun će se naplatiti po Zakonu o rokovima ispunjenja novčanih obveza (NN 125/11).

Račun sastavio:

Odgovorna osoba:
 Petar Perić

Izvor: Autor

4. IZVJEŠTAVANJE U SUSTAV INTRASTAT

S obzirom da društvo Lab d.o.o. u sklopu svoje djelatnosti vrši robnu razmjenu sa drugim državama članicama te na činjenicu da je u konkretnom primjeru jedna pošiljka robe otpremljena u Njemačku, društvo podliježe obvezi registracije u sustav Intrastat.

Intrastat je sustav je prikupljanja podataka o robnoj razmjeni između zemalja članica EU. Uveden je propisom Komisije (EEC) No 3330/91 i u primjeni je od 1993. godine, kada je uspostavljeno jedinstveno tržište i kada su uklonjene fizičke granice među zemljama članicama.

Podatke o robnoj razmjeni među članicama EU tada više nije bilo moguće prikupljati pomoću carinskih deklaracija jer su iste ukinute, što je prouzročilo stvaranje novog Intrastat sustava koji mora pružiti zadovoljavajući nivo informacija za statistiku. Važnost tako prikupljenih podataka pomaže napretku integrirane europske ekonomije i osnovni je izvor informacija za statistiku platne bilance, nacionalne račune i kratkoročne ekonomske studije. U Intrastat sustavu podaci o trgovini mjesečno se prikupljaju pomoću statističkih obrazaca neposredno od tvrtki – poslovnih subjekata (izvještajnih jedinica).⁴⁵

Obveznik izvještavanja za Intrastat je svaki poslovni subjekt, obveznik PDV-a, čija godišnja vrijednost robne razmjene sa zemljama EU-a prelazi prag uključivanja bilo za otpreme bilo za primitke ili za oba trgovinska toka. Vrijednost praga uključivanja za 2020. za primitke iznosi 2 200 000 kuna, a za otpreme 1 200 000 kuna.

U skladu s EU-om i nacionalnim zakonskim okvirima svi poslovni subjekti u Republici Hrvatskoj (rezidenti i nerezidenti) koji:

1. obavljaju robnu razmjenu s drugim državama članicama EU-a
2. imaju hrvatski PDV broj
3. prelaze godišnju vrijednost praga uključivanja u Intrastat obvezni su samostalno se prijaviti u sustav Intrastat Republike Hrvatske!⁴⁶

⁴⁵ Ministarstvo financija, Carinska uprava Što je intrastat sustav? URL : <https://carina.gov.hr/vijesti/sto-je-intrastat-sustav/324> (pristupljeno 18.11.2020.)

⁴⁶ DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU, URL: [Intrastat https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm](https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm) (pristupljeno 18.11.2020.)

U Hrvatskoj je nositelj Intrastat istraživanja Državni zavod za statistiku. On je zadužen za metodologiju, statističku obradu, te diseminaciju podataka, dok je Carinska uprava zadužena za prikupljanje i kontrolu podataka prikupljenih od poslovnih subjekata.⁴⁷

Prijavu u sustav Intrastat potrebno je izvršiti u mjesecu prelaska godišnjeg praga uključivanja za pojedini tok (primitak ili otpreme) ili za oba toka (ako je u istome mjesecu prekoračen prag i za primitke i za otpreme), na temelju informacija iz u poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija (npr. komercijalni računi, pro forma računi, skladišne primke, otpremnice, evidencija prodaje na daljinu itd.).⁴⁸

Za intrastat se izvještava:

1. Kupnja ili prodaja robe
2. Roba na/nakon oplemenjivanja
3. Financijski leasing
4. Povrat i zamjena neispravne robe
5. Besplatne pošiljke (npr. Donacije)
6. Roba primljena/isporečena u/iz skladišta
7. Roba primljena ili otpremljena za skladištenje, ako će vrijeme skladištenja biti dulje od 2 godine, a roba se poslije vraća vlasniku
8. Roba primljena ili otpremljena na privremeno korištenje, ako je očekivano vrijeme korištenja dulje od 2 godine (npr. Roba besplatno posuđena na vremensko razdoblje dulje od 2 godine ili roba za operativni leasing dulji od 2 godine)⁴⁹

Izvještajno razdoblje za informacije koje se trebaju dostaviti u skladu s člankom 5. jest:

- a) kalendarski mjesec otpreme ili dostave robe
- b) kalendarski mjesec tijekom kojega nastaje oporezivi događaj za robu Unije za koju nastupa obveza obračuna PDV-a kod stjecanja ili isporuke unutar Unije; ili

⁴⁷ Ministarstvo financija, Carinska uprava Intrastat istraživanje u Republici Hrvatskoj URL: <https://carina.gov.hr/intrastat/2479> (pristupljeno 17.11.2020.)

⁴⁸ Državni zavod za statistiku URL: <https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm#zakoneu> (pristupljeno 17.11.2020.)

⁴⁹ Višnjic V.(2015.) Analiza carinskih prekršaja,Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti

- c) kalendarski mjesec tijekom kojega carinarnica prihvaća deklaraciju, u slučaju kada se carinska deklaracija koristi kao izvor podataka⁵⁰.

Intrastat obrazac podnosi se u razdoblju između 1. i 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca za koji se Intrastat obrazac ispunjava. Ako je 15. dan u mjesecu neradni dan, rok za dostavu posljednji jest radni dan prije 15..⁵¹

Sastoji se od zaglavlja obrasca i izvještajnih stavaka. U zaglavlju se navodi radi li se o primitku ili otpremi, a i izvještajne stavke sadrže redni broj, primatelja ili pošiljatelja, broj računa, datum otpreme ili primitka, neto težinu te fakturnu i statističku vrijednost.

Intrastat uređuju:

- Uredba komisije (EU) br. 1093/2013
- Uredba komisije (EU) br. 96/2010
- Uredba komisije (EU) br. 91/2010
- Uredba komisije (EZ) br. 1915/2005
- Uredba komisije (EZ) br. 1982/2004
- Uredba (EU) br. 659/2014 Europskoga parlamenta i vijeća
- Uredba (EZ) br. 222/2009 Europskoga parlamenta i vijeća
- Uredba (EZ) br. 638/2004 Europskoga parlamenta i vijeća
- Kombinirana nomenklatura 2020.

A od nacionalnih propisa:

- Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/2020.)
- Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2018.-2020. (NN, br. 31/18.)
- Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2020. godine
- Zakon o carinskoj službi (NN, br. 68/13.)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj službi (NN, br. 30/14.)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj službi (NN, br. 115/16.)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj službi (NN, br. 39/19.)

⁵⁰ Državni zavod za statistiku Carinska, statistička i porezna vrijednost robe kod uvoza, URL: <https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/guide/Upute%20za%20izvjestajne%20jedinice%202019.pdf> (pristupljeno 17.11.2020.)

⁵¹ Ibid

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj službi (NN, br. 98/19.)

Slika 17: Intrastat izvještaj

Pregled dokumenata za Intrastat izvještaj Otprema

Izveštajna jedinica: 12345678910 Lab d.o.o. Zagrebačka 19M, Zagreb
 Deklarant: 14205461000 Šped d.o.o. Slavonska 5, Zagreb

Evidencijski broj: 200007551
 Datum prijave: 25.08.2020.
 Razdoblje izveštavanja: 06.2020.

Obrađeni dokumenti
 Ukupno unešenih dokumenata 1
 Ukupno unešenih stavaka 1

Ukupne vrijednosti
 Fakturna vrijednost HRK : 1.211.016
 Statistička vrijednost HRK : 1.217.112

Fakturna vrijednost po valutama
 EUR : 159.680,00

Dokumenti uključeni u izvještaj:

Rbr	Rbr Otpreme	Primatelj	Račun broj	Datum otp.	Br. stav.	Netto (kg)	Vrijednost u valuti	Valuta	Tečaj	Troškovi (kn)	Fakturna vrijed. (kn)	Statistička vrijed. (kn)
1	10-0001	PHARMA GMBH & Co. KG, Ingeheim, DE	DE107	23.6.2020.	1	2.880.000	159.680,00	EUR	7,584021	6.096	1.211.016	1.217.112
UKUPNO:						1	2.880.000				1.211.016	1.217.112

Izvor: Autor

5. ZAKLJUČAK

Postupak uvoza je kompleksan posao, a posebice u periodu globalne krize izazvane pandemijom, kada konvencionalni načini vanjskotrgovačkog poslovanja nisu u potpunosti primjenjivi. Kako bi posao uvoza tekao bez poteškoća neophodna je dobra priprema, poznavanje pravila međunarodne trgovine i zakonskih propisa te ažurno praćenje izmjena istih. Veliku ulogu također igra fleksibilnost, iskustvo, uhodani mehanizmi i postojeća mreža poslovnih partnera. Uvoz se provodi kroz tri faze te se svaka od navedenih faza sastoji od niza zadataka i radnji koje je potrebno prilagoditi uvjetima tržišta. Uvoznik prije ulaska u postupak treba napraviti opsežnu analizu financijske isplativosti jer, uslijed potencijalnih problema poput poteškoća s prijevozom i kašnjenja isporuke, postupak može postati preskup i neisplativ. Ako uvozi robu, također se treba informirati o njezinom statusu na domaćem tržištu, da ne bi troškovi ishođenja raznih dozvola i visoka carinska davanja oduzeli veliki dio profita.

Prilikom pregovora sa inozemnim dobavljačem uvoznik mora poznavati njegovu poslovnu kulturu i običaje međunarodnog poslovanja, a posebice Incoterms paritete kako bi se jasno definiralo koja ugovorna strana snosi koje troškove te kolika je zaista nabavna vrijednost robe i što ona uključuje. U praksi se često zna dogoditi da uslijed nerazumijevanja pariteta, uvoznik plati veće troškove nego što je to ugovoreno. Troškovi također mogu rasti i uslijed nepoznavanja deviznog poslovanja, odnosno prilikom kupovine deviza. Početnička je pogreška prihvatiti tečaj koji banka ponudi pri izradi naloga za plaćanje. Uvijek valja kontaktirati odjel prodaje proizvoda riznice banke te pregovarati u visini povlaštenog tečaja na koji poduzetnik ostvaruje pravo u određenim uvjetima. Kod velikih transakcija razlika u tečaju se može brojati i u stotinama tisuća kuna, ponajprije ako se provodi višestruka konverzija(npr. EUR-KN-USD).

Osim navedenog uvoznik treba biti upućen i u carinske postupke. U navedenom primjeru provođenja carinskog postupka 42, s obzirom da nije u čestoj primjeni, mnogi špediteri nisu bili zainteresirani za suradnju smatrajući kako je neispravno prenijeti poreznu obvezu na kupca. Dakle, ne treba se uvijek oslanjati na stručnost špeditera već napraviti vlastito istraživanje prije upuštanja u novi pothvat.

Uspješan posao uvoza čini niz faktora, a prije svega znanje i kompetencije svakog pojedinog sudionika procesa te njihovo kvalitetno međudjelovanje kojim omogućuju da roba u

ispravnom stanju i na vrijeme pristigne u ruke kupca. Kroz primjere društva Lab d.o.o. prikazuje se uspješan posao uvoza iz Kine, ponajviše ako se uzmu u obzir novonastale okolnosti u kojima su se postupci provodili.

6. POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Andrijanić, I. (2005.) Poslovanje u vanjskoj trgovini, Mikrorad, Zagreb.
2. Grgić M. Bilas V.(2008.) Međunarodna ekonomija, Lares plus.
3. JUSTIN, P. (2011.) International business, PHI Learning Private Limited, New Delhi.

Znanstveni i stručni časopisi:

1. Božina A. (2018.). Intrastat izvješćivanje u 2018. godini. Računovodstvo, revizija i financije. (2).
2. Buljan M. (2016.) Carinski dug. Računovodstvo, revizija i financije. (8).
3. Cirkveni Filipović T. (2015.) Carinski postupak 42 s motrišta PDV-a. Računovodstvo, revizija i financije. (5).
4. Cirkveni Filipović T.(2018.) Porezno motrište uvoza dobara u drugim zemljama članicama EU-a. Računovodstvo, revizija i financije. (4).
5. Kesner- Škreb M.(2003) Financijska teorija i praksa. 27 (3).

Internetski izvori:

1. 14. PREDAVANJE. URL: https://www.vup.hr/_Data/Files/1306069494969.pdf (pristupljeno 25.10.2020.)
2. Banka Splitsko-dalmatinska u stečaju. URL: <http://www.bsd.hr/gospodarstvo/kredit/10-garancije-jamstva> (pristupljeno 30.10.2020.)
3. Državni zavod za statistiku URL: <https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm#zakoneu> (pristupljeno 17.11.2020.)
4. Državni zavod za statistiku. URL:<https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/guide/Upute%20za%20izvjestajne%20jedini ce%202019.pdf> (pristupljeno 17.11.2020.)

5. DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU. URL: Intrastat
<https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm> (pristupljeno 18.11.2020.)
6. Europska komisija. URL:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/taric_en (pristupljeno 11.11.2020.)
7. Europska komisija. URL: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/hr/content/vodic-za-uvoz-robe> (pristupljeno 17.11.2020.)
8. Eurostar. URL: <https://www.eurostar.hr/incoterms-pariteti-spedicija-rijeka-intrastat-carinjenje/> (pristupljeno 08.11.2020.)
9. Jankač T. (2020.) Ekonos. Obračun PDV-a na uvoz robe. URL:
<http://www.ekonos.hr/porezi/obracun-pdv-a-na-uvoz-robe/> (pristupljeno 23.10.2020.)
10. Ministarstvo financija, Carinska uprava URL: <https://carina.gov.hr/propisi-i-sporazumi/carinska-tarifa-vrijednost-i-podrijetlo/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgovinska-politika/3812> (pristupljeno 15.10.2020.)
11. Ministarstvo financija, Carinska uprava, URL : <https://carina.gov.hr/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgovinska-politika/informacije-o-mjerama-3816/autonomne-tarifne-suspenzije-i-kvot-3817/3817> (pristupljeno 15.10.2020.)
12. Ministarstvo financija, Carinska uprava, URL:
https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1368.pdf (pristupljeno 17.10.2020.)
13. Ministarstvo Financija, Carinska Uprava, URL: <https://carina.gov.hr/istaknute-teme/e-carina/hrais-2482/2482> (pristupljeno 23.10.2020.)
14. Ministarstvo financija, Carinska uprava, URL:<https://carina.gov.hr/arhiva-nevazecih-dokumenata/agrarna-i-trgovinska-politika/zajednicka-trgovinska-politika/informacije-o-mjerama-3816/antidampinske-kompensacijske-carine/3818> (pristupljeno 15.10.2020.)
15. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL : <https://carina.gov.hr/vijesti/sto-je-intrastat-sustav/324> (pristupljeno 18.11.2020.)

16. Ministarstvo Financija, Carinska Uprava. URL:
https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/e-Carina/HRAIS//NDoc_1240.pdf (pristupljeno 13.11.2020.)
17. Ministarstvo Financija, Carinska Uprava. URL:
https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/CTVP//NDoc_1370.pdf
(pristupljeno 14.11.2020.)
18. Ministarstvo Financija, Carinska Uprava. URL:
<https://carina.gov.hr/vijesti/privremeno-uvodjenje-obracunskog-pdv-a-pri-uvozu/8483> (pristupljeno 17.11.2020.)
19. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL: <https://carina.gov.hr/intrastat/2479>
(pristupljeno 17.11.2020.)
20. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL:
<https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/CTVP//Poja%C5%A1njenje%203%20%20-%20Dodatni%20tro%C5%A1kovi.pdf> (prisrupljeno 17.11.2020.)
21. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL: <https://carina.gov.hr/vijesti/carinski-zakonik-unije-novine-vezane-uz-carinske-postupke/4090> (pristupljeno 17.11.2020.)
22. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL:
https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure/Naputci//19_19%20Pro%C4%8Di%C5%A1%C4%87ena%20verzija.pdf (pristupljeno 17.11.2020.)
23. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL:
https://carina.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Dokumenti/Globalni/NDoc_1368.pdf
(pristupljeno 17.10.2020.)
24. Ministarstvo financija, Carinska uprava.
URL:https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure//CZU_Program_rada_2.pdf (pristupljeno 17.11.2020.)
25. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova RH. URL:
[http://www.mvep.hr/hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi-staro-ijvhj/svjetska-trgovinska-organizacija-\(wto\)/\(](http://www.mvep.hr/hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi-staro-ijvhj/svjetska-trgovinska-organizacija-(wto)/() (pristupljeno 17.10.2020.)
26. Ministatstvo financija, Carinska uprava URL: <https://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/3066> (pristupljeno 15.10.2020.)

27. Ministarstvo financija, Carinska uprava URL: <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/carinska-uprava-146/146> (pristupljeno 15.10.2020.)
28. Ministarstvo financija, Carinska uprava. URL: https://carina.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Procedure/Naputci//NDoc_1706.pdf (pristupljeno 21.10.2020.)
29. Moj bankar. URL: <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/A/Akreditivni-dokumenti> (pristupljeno 07.11.2020.)
30. Wikipedia, Špedicija. URL: <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0pedicija> (pristupljeno 07.10.2020.)
31. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/TARIC_code (pristupljeno 23.10.2020.)
32. Wikipedia. URL: <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0pedicija> (pristupljeno 07.11.2020.)
33. Zagrebsped. URL: <https://www.zagrebsped.hr/usluge/carinsko-posredovanje/carinski-postupak-42/> (pristupljeno 11.11.2020.)

Ostalo:

1. Car T.(2016.) Uloga špeditera u organizaciji cestovnog prijevoza robe, Završni rad, Zagreb: Ekonomski fakultet
2. CARINSKI ZAKON (NN.br.78/99, 117/99, 73/00, 92/01, 47/03, 140/05 i 138/06)
3. Carinski zakonik Unije (Uredba (EU) br. 952/2013)
4. DIREKTIVA VIJEĆA 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost
5. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, (2020.) URL: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=63545> (Pristupljeno 12. 11. 2020.)
6. Lacko V. (2018.) Primjena carinskih dokumenata kod uvoza, izvoza i provoza robe, Završni rad, Varaždin: Sveučilište Sjever
7. Marić T. (2016.) Carinski sustavi i carinska politika Republike Hrvatske, Završni rad, Gospić: Veleučilište „Nikola Tesla“

9. Pravilnik o EORI broju (NN br. 104/17)
10. PRAVILNIK O PODNOŠENJU ISPRAVA U CARINSKOM POSTUPKU (NN 41/1994-740)
11. PRAVILNIK O POPUNJAVANJU JEDINSTVENE CARINSKE DEKLARACIJE (NN br. 54/2013)
12. RRiF Visoka škola za financijski menadžment. Nastavni materijali :
Vanjskotrgovinsko poslovanje INCOTERMS 2020.
13. RRiF Visoka škola za financijski menadžment., Nastavni materijali:
Vanjskotrgovinsko poslovanje Kalkulacije pri uvozu i izvozu robe, 2020.
14. Tarifna i statistička nomenklatura i Zajednička carinska tarifa
(Uredba (EEZ) br. 2658/87).
15. Višnjić V.(2015.) Analiza carinskih prekršaja, Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti .
16. Zakon o deviznom poslovanju (NN br.96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 133/09, 153/09, 145/10, 76/13) .
17. Zubak J. (2018.) Primjena dokumenata u logističkoj industriji, Završni rad, Zagreb: Fakultet prometnih znanosti.

7. POPIS SLIKA

Slika 1: Zahtjev za dodjeljivanje EORI broja	9
Slika 2: Zahtjev za dodjeljivanje EORI broja na engleskom	10
Slika 3: Potvrda o EORI broju.....	11
Slika 4: Vodič za uvoz robe.....	12
Slika 8: Dispozicija za izravno zastupanje u uvozu	18
Slika 9: Proforma Invoice.....	20
Slika 10: Dokumentirani akreditiv	23
Slika 11: Incoterms	26
Slika 12: Taric - obračun davanja.....	33
Slika 13: CMR.....	36
Slika 14: JCD, strana 1	39
Slika 15: JCD, strana 2	40